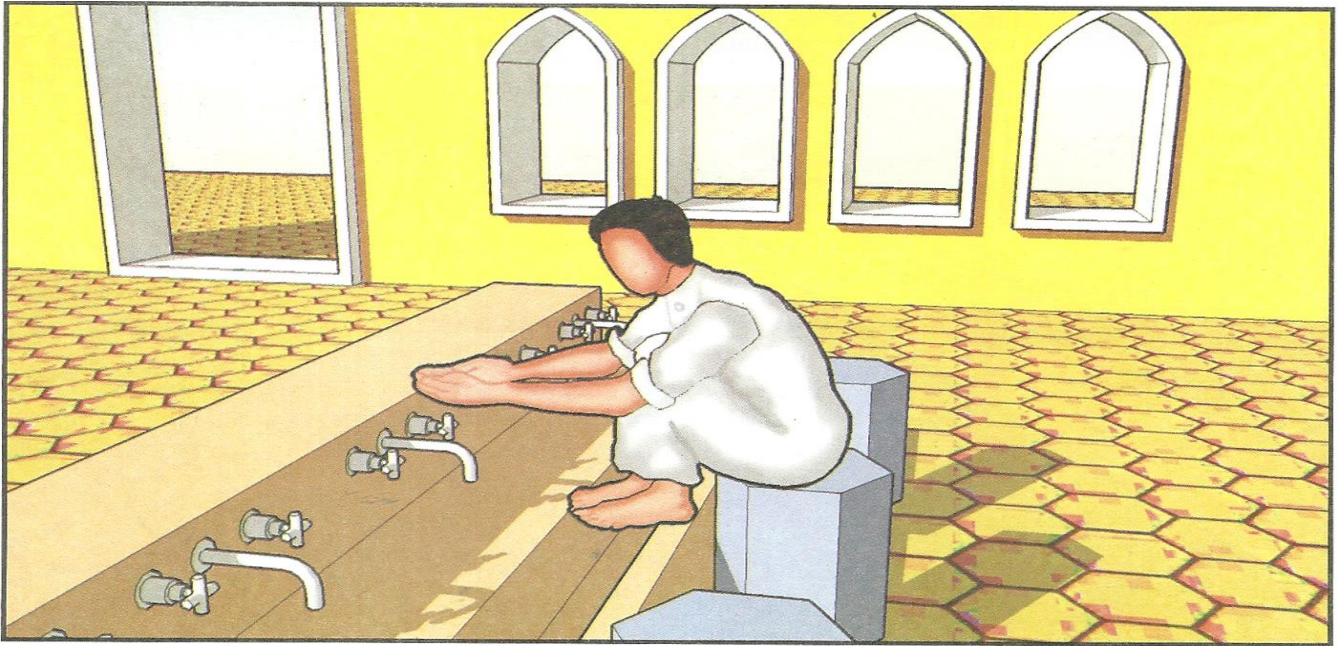
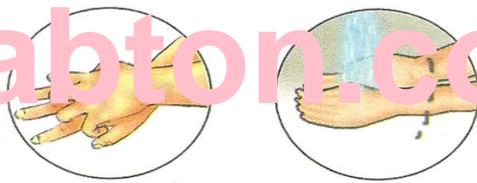

مخکي تر هر څه د لاسو پر پولل زده کره

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ ماشومانو ته د اوداسه گټي بيان کړئ. ★ بېشکه الله تعالی پاکي کوونکي خوبنوي (۱) الله تعالی اودس کوونکو ته د هغوی گناهونه وربخښي. (۲) په اوداسه سره ناپاکي او چټلي ليري کيږي. ★ ماشومانو ته اودس تازه کول ورزده کړئ يعني دا چي تر اوداسه مخکي په زړه کي اراده وکړي چي د الله جل شانهُ دراضي کولو او د پاکي حاصلولو لپاره اودس کوم. (۳) د بسم الله الرحمن الرحيم په ويلو سره اودس شروع کړئ. (۴) لاسونه تر مړوندو پوري پرپولئ. (۵) لومړی راسته او بيا چپه لاس پرپولئ. (۶) او گوتي هم خلال کړئ. (۷) که دي گوتمی په گوته وي نو هغه سره وښوروه. (۸) که پر لاسو باندي داسي رنگ وي چي اوبه تر پوستکي پوري نه سي رسېدلای نو هغه ليري کره چي اوبه د بدن تر هغو برخو پوري ورسېږي چي په اوداسه کي ئې پرپولل ضروري دي او دې ته بايد ښه پام وسي چي په اوداسه کي يو ځای وچ پاته نه سي. (۹)

Ketabton.com

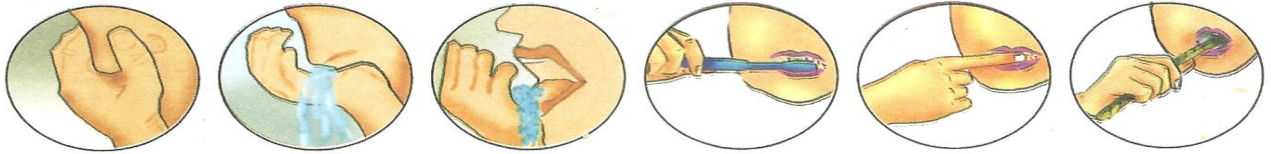
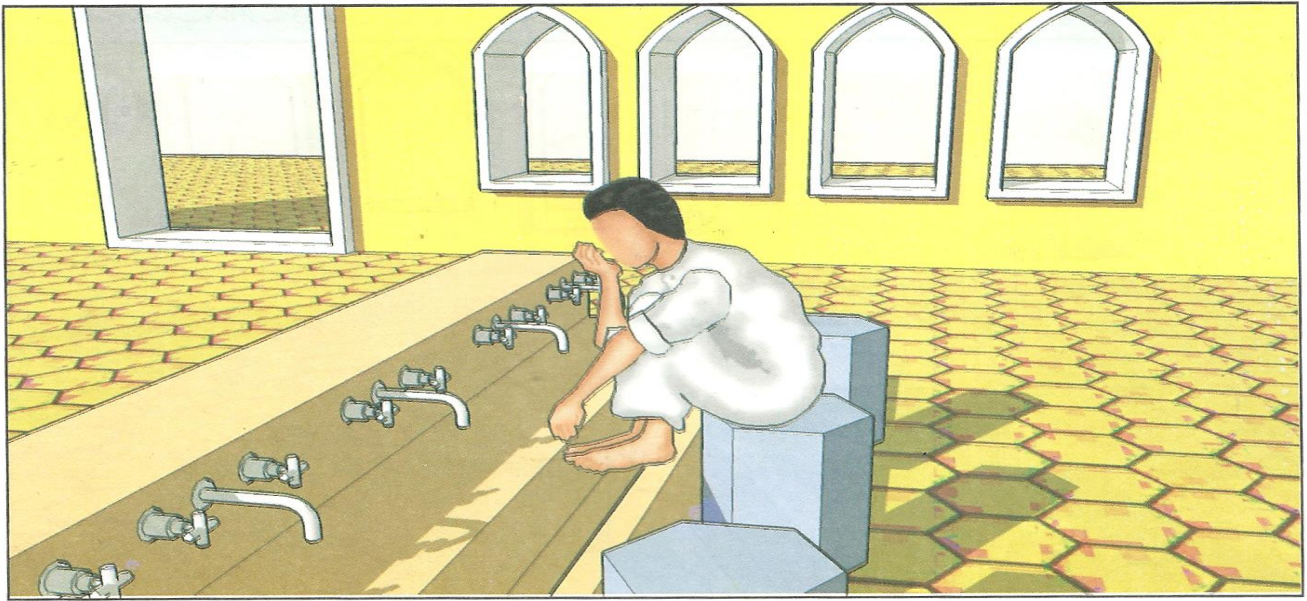

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د اوداسه گټي کومي دي؟ د اوداسه نيت څنگه کيږي؟ د څه شي په ويلو سره بايد اودس شروع کړل سي؟ لاسونه بايد څنگه او تر کومه ځايه پرپولل سي؟ آیا گوتي خلالېدل غواړي؟ که پر بدن داسي يوشی وي چي د اوداسه اوبه بدن ته نه پرېږدي نو څه بايد وکړل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

۱: التوبة: ۱۰۸.
 ۲: صحيح المسلم: باب خروج الخطايا مع ماء الوضوء، حديث نمبر: ۵۷۷، ۵۷۸، ۱۲۱ مخ.
 ۳: صحيح البخاری: باب كيف كان بدء الوحي، حديث نمبر: ۱، ۱ مخ.
 ۴: سنن ابی داؤد: باب في التسمية على الوضوء، حديث نمبر: ۱۰۱، ۱۰۲، ۳۱ مخ.
 ۵: صحيح البخاری: باب الوضوء ثلاثا ثلاثا، حديث نمبر: ۱۵۹، ۳۲ مخ.
 ۶: صحيح البخاری: باب التيمن في الوضوء والغسل، حديث نمبر: ۱۶۸، ۳۴ مخ.
 ۷: سنن الترمذی: باب في تحليل الاصاب، حديث نمبر: ۳۸-۳۹، ۱۲ مخ.
 ۸: المصنف لابن ابی شيبة: باب في تحريك الخاتم في الوضوء، حديث نمبر: ۴۲۴-۴۳۴، ۳۷۲ مخونه.
 ۹: صحيح المسلم: باب وجوب استيعاب جميع اجزاء محل الطهارة، حديث نمبر: ۵۷۶، ۱۲۱ مخ.

ماتہ خوله پر پول هم رازده کره

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ ماشومان وپوهوئ چي مسواک ووهي. (۱۰) د مسواک گټي ورته بيان کړئ چي خوله پاکوي او الله تعالی په راضي کيږي. (۱۱) مسواک وهل سنت عمل دی. (۱۲) د کوم لمانځه دپاره چي مسواک وهل سوئ وي تر هغو اويا (۷۰) لمنځونو بڼه دی چي د هغه لپاره مسواک نه وي وهل سوئ. (۱۳) که مسواک پيدا نه سي نو د هغه پر ځای د غابڼو برس يا د راسته لاس د شهادت گوته وکاروئ. (۱۴) مسواک بايد د غابڼو پر راسته او چپه خواوو ووهل سي. (۱۵) بيا درې واره په بڼه توگه غرغره وکړئ. (۱۶) په راسته لاس خوله پر پول سنت طريقه ده. (۱۷) او درې واره په بڼه توگه په پزه اوبه وگرځوئ. (۱۸) او په چپه لاس پزه سوئ کړي. (۱۹)

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې بڼه ورپياد کړئ. مثلاً: د مسواک گټي څه دي؟ که مسواک نه وي څه بايد وکړل سي؟ خوله بايد په کوم لاس پر پول سي؟ د مسواک وهل سنت طريقه کومه ده؟ څو واره بايد په پزه اوبه وگرځول سي؟ پزي ته بايد په کوم لاس اوبه ور واچول سي؟ پزه بايد په کوم لاس پاکه سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۱: صحيح البخاری: باب السواک يوم الجمعة، حديث نمبر: ۸۸۷-۸۸۹، ۴۳مخ.

۱۱: سنن النسائي: باب التزجيب في السواک، حديث نمبر: ۵، ۱مخ.

۱۲: صحيح البخاری: باب السواک، حديث نمبر: ۲۴۴، ۴۵مخ.

۱۳: مرقاة المفاتيح شرح مشكاة المصابيح، باب السواک، حديث نمبر: ۳۸۹، ۲، ۹۲مخ.

۱۴: كنز العمال: السواک، حديث نمبر: ۲۶۱۶۳، ۹، ۱۳۷مخ. وايضا: آب کی مسائل اور ان کا حل، ۳، ۷۸مخ.

۱۵: ويستحب ان يبدأ بالجانب الايمن من فمه عرضاً. مرقاة المفاتيح: ۸۰مخ، ۲، ۲۲۱مخ. رياض الصالحين: حديث نمبر: ۸۲۲، ۲۲۱مخ.

۱۶: صحيح البخاری: باب المضمضة في الوضوء، حديث نمبر: ۱۶۴، ۲۳۳مخ.

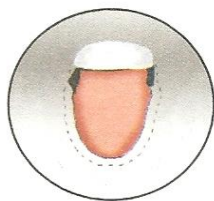
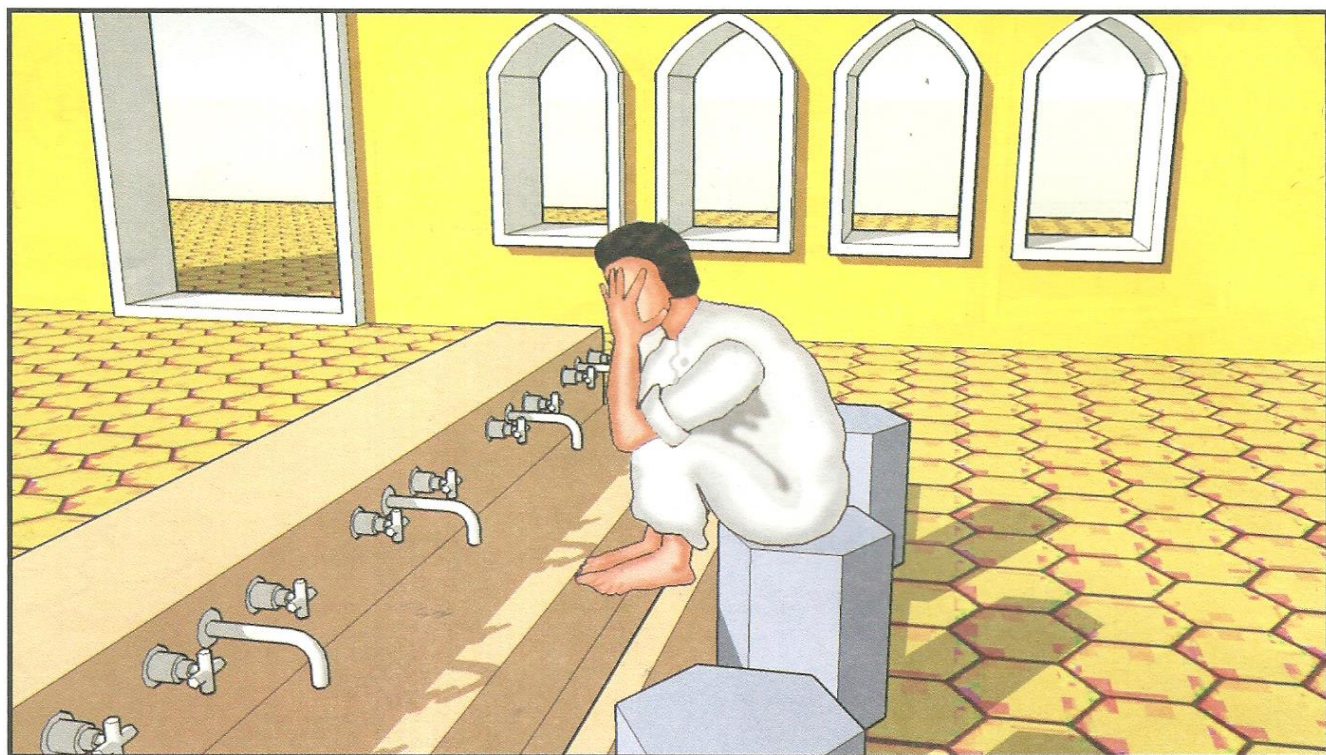
۱۷: صحيح النسائي: باب بائى اليمين تيمم، حديث نمبر: ۸۵، ۱۱مخ.

۱۸: صحيح البخاری: باب الاستنثار في الوضوء، حديث نمبر: ۱۶۱، ۳۳مخ.

۱۹: سنن النسائي: باب بائى اليمين يستنثر، حديث نمبر: ۹۱، ۱۲مخ.

ماته دمخ پرپولل را ونبیه

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ درې واره مکمل مخ پرپوله. (۲۰) د مخ پرپولوو څخه مطلب دا دی چې دوربنتانو د راشنه کېدو څخه بیا د زني ترلاندي برخي پوري او د یوه غوړد نرمی څخه بیا ترد بل غوړد تر نرمی پوري ټوله مخ پرپولي. (۲۱) ماشومان وپوهوئ چې کله دوی غټان سي او پر مخ ئې د نبي کریم ﷺ مبارک سنت ږیره راسي نو هغه باید خلال کړي. نبي کریم ﷺ چې به کله اودس تازه کوئ نو اوبه به ئې په لاس کي واخیستلې او تر کرغنبیو (تر غابنو لاندي هغه هلو کي چې په وریو پوښل سوي وي) لاندي حصې ته به ئې وراچولې او ږیره مبارکه به ئې خلالول. (۲۲)

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه وړپياد کړئ. مثلاً: مخ باید شو واره پرپولل سي؟ د کوم ځای څخه تر کوم ځایه باید پرپولل سي؟ که (په وروسته کي) د ماشومانو ږیره راسي نو باید څنگه خلال کړل سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

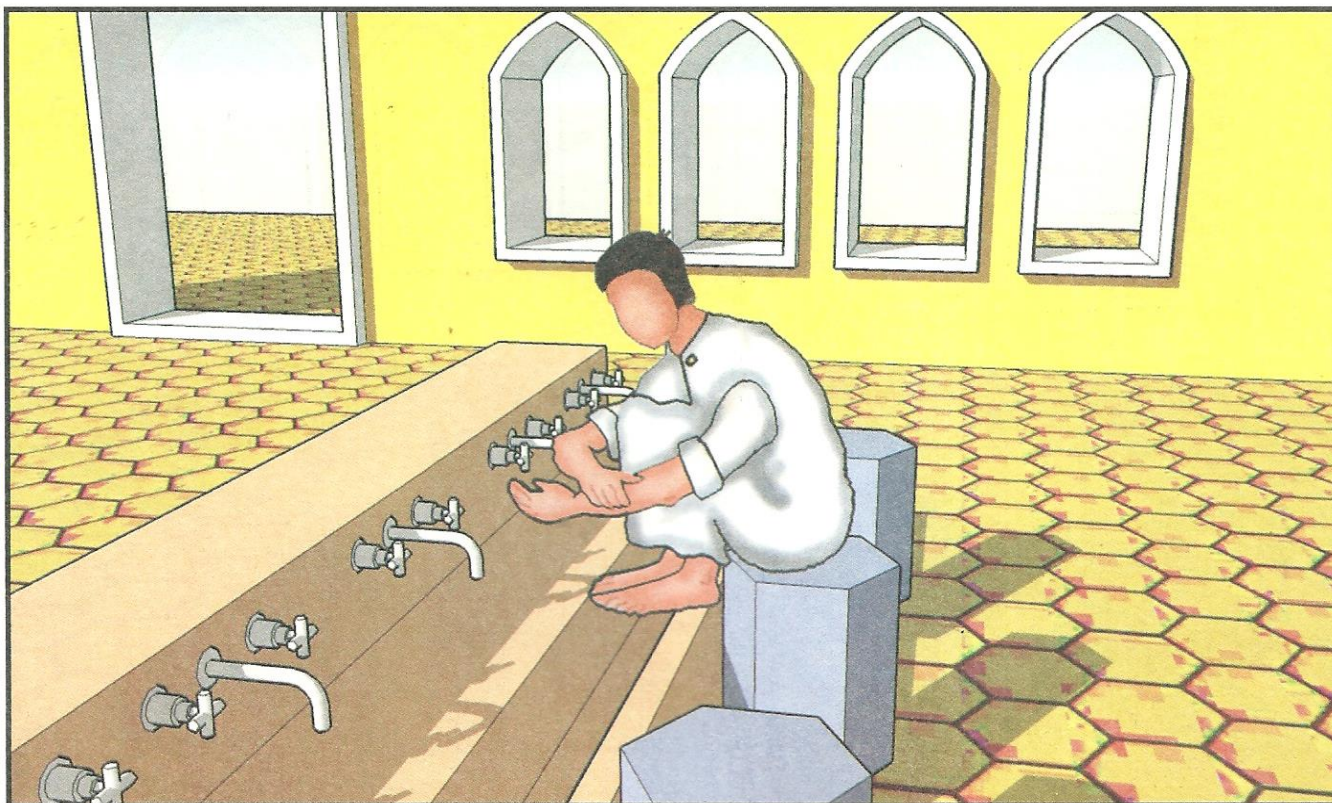
^{۲۰}: صحيح البخاری: باب الوضوء ثلاثا ثلاثا، حديث نمبر: ۱۵۹، ۳۲ مخ.

^{۲۱}: وحد الوجه من قصاص الشعر الى اسفل الذقن والى شحمتي الاذنين. الهداية: كتاب الطهارة، ۳۰ مخ.

^{۲۲}: سنن ابی داؤد: باب تحليل اللحية، حديث نمبر: ۱۴۵، ۳۹ مخ.

اوس د ٽوله لاپرېولل رازده کره

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ دواړه لاسونه درې واړه د څنگلو سره پرېولئ. (۲۳) ماشومانو ته دا هم ور وښیاست چې په ټولو ښو کارونو کې د راسته طرف څخه شروع کول د نبي عليه سلام سنت طریقه ده. (۲۴) نو تاسو یوازې په اوداسه کې نه بلکه په هر کار کې دې ته پام وکړئ مثلاً: اول راسته لاس بیا چپه لاس، اول راسته پښه بیا چپه پښه. ★ کوم ځای چې په اوداسه کې پرېولل غواړي که پر هغه ځای باندي یو شی وي لکه ساعت، انگشتری، ایلڼي، سرینس، روغني رنگ او داسې نور، نو پام مو وي چې باید بدن ته اوبه ورسیري. (۲۵)

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه وریاد کړئ. مثلاً: لاس باید څو واړه پرېولل سي؟ تر کومه ځایه باید پرېولل سي؟ که چا یو شی په لاس کړئ وي نو باید څه شی په پام کې ونیسي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته ووايست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

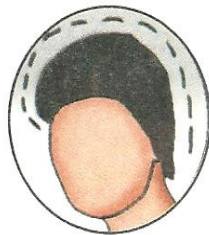
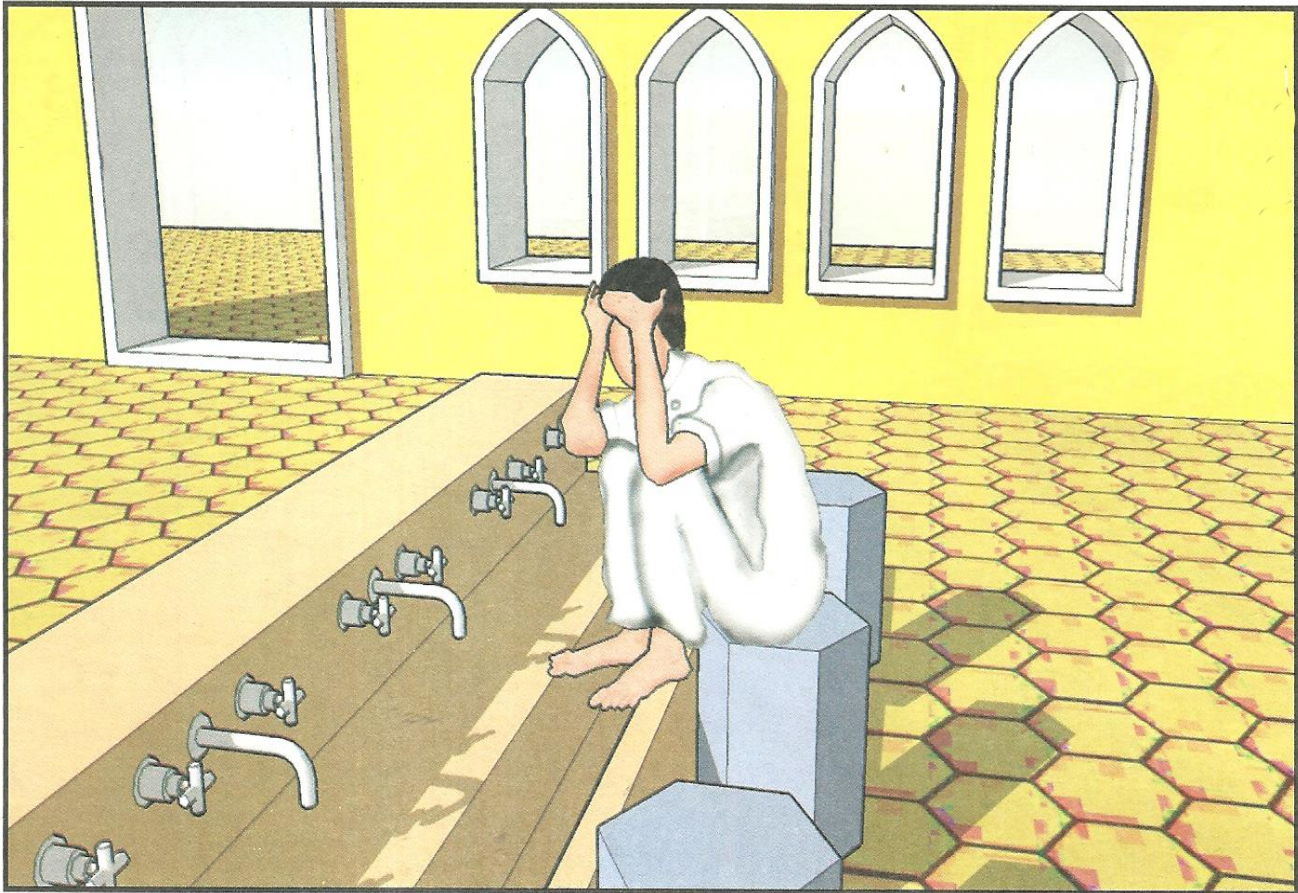
۲۳: صحیح البخاری: باب الوضوء ثلاثاً ثلاثاً، حدیث نمبر: ۱۵۹، ۳۲ مخ.

۲۴: صحیح البخاری: باب التین فی الوضوء والغسل، حدیث نمبر ۱۶۸، ۳۴ مخ.

۲۵: صحیح المسلم: باب وجوب استیعاب جميع اجزاء محل الطهارة، حدیث نمبر ۵۷۶، ۱۲۱ مخ.

د سر مسح څنگه کيږي؟

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: يو وار د ټول سر مسح وکړئ. د سرد مسح کولو اسانه طريقه داده چي د دواړو لاسو گوتي او ورغوي لاندې کړل سي او د سر پر مخکني برخه کښېښول سي او دارقم شاته کش کړل سي چي ټول سر مسح سي. (۲۶) د سر (د مسحي) سره، د گوتو په شا باندي د غاړي اخري حصه يعني څت مسح هم وکړئ. (۲۷) البته د غوږونو مسح د غاړي تر مسحي مخکي ده. ۶مخ وگورئ.

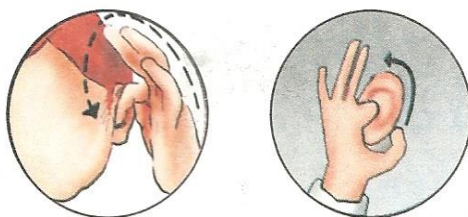
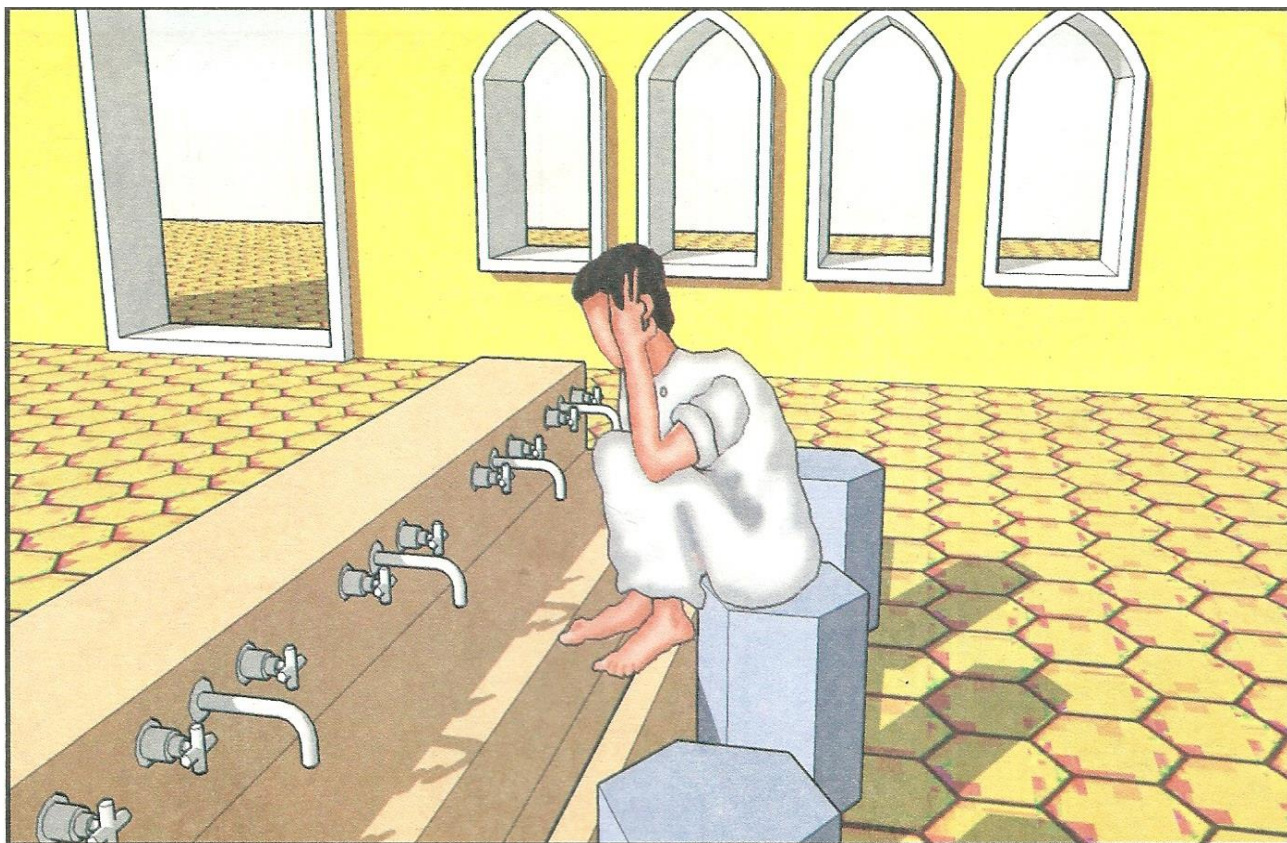

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: سر بايد څو واره مسح سي؟ د کوم ځای څخه تر کوم ځای پوري بايد مسح سي؟ د سرد مسحه کولو دپاره اسانه طريقه کومه ده؟ آیا د سر سره بايد د غاړي مسح هم وکړل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

^{۲۶} صحیح البخاری: باب مسح الرأس مرة، حدیث نمبر: ۱۹۲، ۳۸مخ.
^{۲۷} المصنف لابن ابي شيبة: باب في مسح الرأس كيف هو، حدیث نمبر: ۱۵۰-۱۵۵، ۲۹۱-۲۹۳مخونه.

اوس نو د غورب مسح څنگه وکړم؟

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ د ستر مسحي وروسته يو وار د غوربو مسحه هم وکړئ. د غوربو د مسحي لپاره دوهم وار د لاسو لندولو ضرورت نسته بلکه د سرد مسحي لپاره چي لاسونه لانده سوي وه هغه کافي دي. (۲۸) د غوربونو د مسحي اسانه طريقه داده چي د غوربو په سوريانو او دننه برخه کي شا و خوا د شهادت گوتي گوتي سره راتيري کړئ او که لاسونه وچ وي، نو نوري اوبه به را اخلئ او په بټو گوتو سره د غوربو شا مسح کړئ. (۲۹)

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د غوربو مسح بايد څو واره وسي؟ آیا د غوربو د مسح کولو لپاره لاسونه بيا لندېدل غواړي؟ غوربونه بايد څنگه مسح سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۲۸: سنن نسائي: باب مسح الاذنين مع الرأس و ما يستدل به على انها من الرأس، حديث نمبر: ۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴، ۱۴مخ.

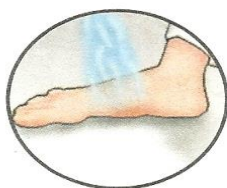
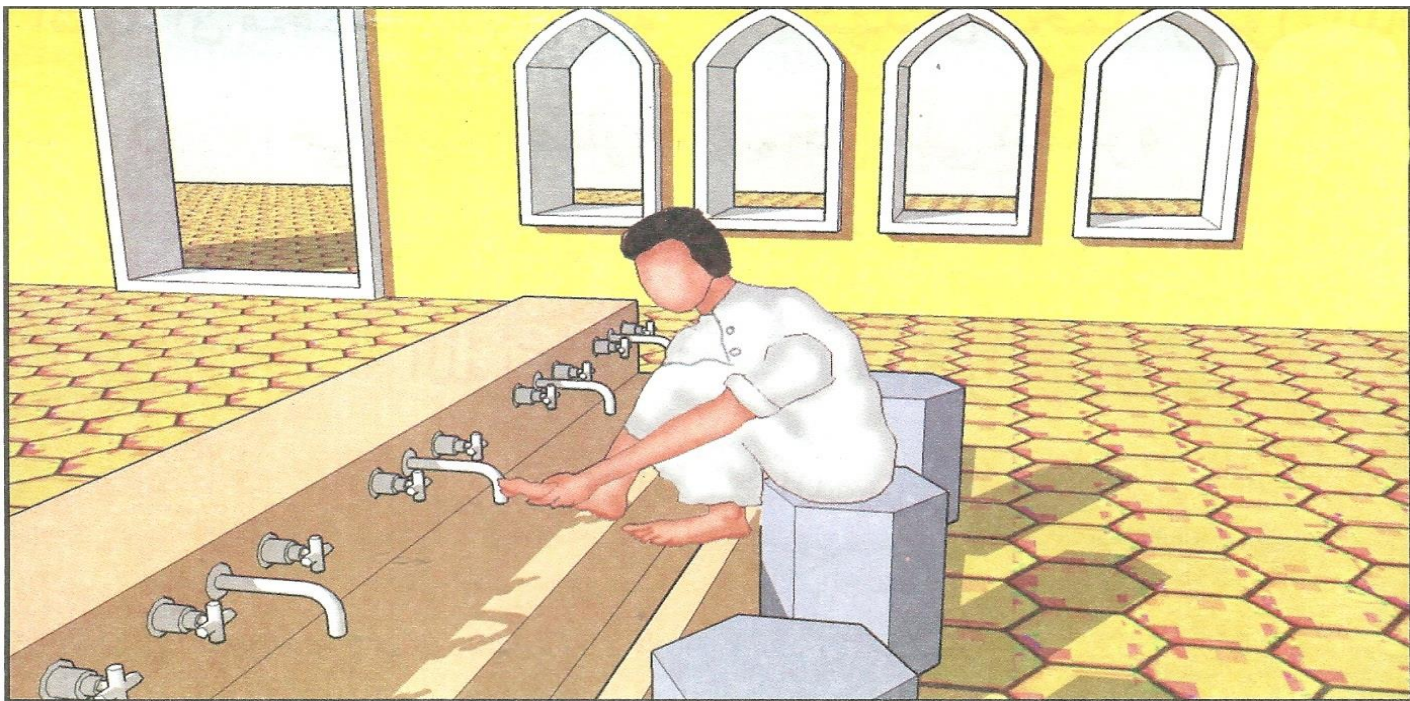
۲۹: سنن نسائي: باب مسح الاذنين مع الرأس و ما يستدل به على انها من الرأس، حديث نمبر: ۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴، ۱۴مخ.

وايضاً: حاشية الطحطاوى على المراق الفلاح، ۷۶مخ. وايضاً: الفقه الحنفى، اتوک، ۷۸مخ.

پنبې بايد څنگه پرېولل سي؟

ماشومانو ته ئې ور زده كړئ: ★ پنبې د بجلكو سره درې واړه پرېولئ. (۳۰) پام كوئ چې تلي، بجلكي يا پوندي وچي پاته نه سي. اول راسته پنبه پرېولئ بيا چپه پنبه. ★ د پنبو گوتي هم خلال كړئ. (۳۱) اودس په ترتيب سره و كړئ، يعني نيت و كړئ، بسم الله ووايست، بيا دواړه لاسونه تر مړوندو پوري پرېولئ او گوتي هم خلال كړئ، بيا مسواك ووهئ او خوله پرېولئ، بيا پزي ته اوبه واچوئ، بيا مخ پرېولئ، بيا تر څنگلو پوري لاسونه پرېولئ، بيا د سر غوړونو او غاړي مسح و كړئ او بيا پنبې پرېولئ. (۳۲)

د اوداسه فرضونه څلور دي: درې اندامونه پرېولل او يو اندام مسح كول، يعني (۱) مخ پرېولل (۲) دواړه لاسونه د څنگلو سره پرېولل (۳) دواړي پنبې د بجلكو سره پرېولل (۴) د سر مسح كول (كه ددغو فرضو څخه يو يا هم د يوه فرض لږه برخه هم پاته سي نو اودس نه صحيح كيږي چې بيا لمونخ هم نه صحيح كيږي)

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني و كړئ او جوابونه ئې ښه وريپياد كړئ. مثلاً: پنبې بايد څو واړه پرېولل سي؟ د كوم ځای څخه تر كوم ځای پوري بايد پرېولل سي؟ آیا د پنبې گوتي خلالېدل غواړي؟ د اوداسه ترتيب څنگه دی؟ (دغه هر سوال او جواب ليكلاى هم سئ) ماشومانو ته ووايست چې دا عمل په مثالي شكل ستاسو په وړاندي اداء كړي او كه كوم ځای غلط وي هغه وراصلاح كړئ.

۳۰: صحيح البخارى: باب الوضوء ثلاثا ثلاثا، حديث نمبر: ۱۵۹، ۳۲ مخ.

۳۱: سنن الترمذى: باب فى تخليل الاصابع، حديث نمبر: ۲۰۰۳۸، ۱۲ مخ.

۳۲: صحيح المسلم: باب صفة الوضوء وكالاه، حديث نمبر: ۵۳۸-۵۳۹، ۱۱۴-۱۱۵ مخونه.

ماتہ اذان د سم تلفظ سره را پياد كره او د اذان جواب هم را زده كره

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ اللَّهُ أَكْبَرُ	اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ اللَّهُ أَكْبَرُ
---	---

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (٣٣)

ماشومانو ته ئې ورزده كړئ: ★ ماشومانو ته اذان د سم تلفظ سره ورپياد كړئ ★ د اذان جواب زده كړئ.

طريقه يې دا ده چې مؤذن څه وايي هغه دي تکراروي، البته د حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ په جواب كې لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ويل كېږي. (٣٤) د سهار په اذان كې دغه توري ورافاهه كېږي، الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ. (٣٥) د الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ په جواب كې صَدَقْتَ وَبَرَزْتَ وَيَلْكَيْبِي. (٣٦)

تمرین: اذان او درود شريف د سم تلفظ سره ورته وواياست، د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد كړئ. مثلاً: د اذان جواب څنگه وركول كېږي؟ د حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ په جواب كې بايد څه وويل سي؟ د الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ په جواب كې بايد څه وويل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليكلاى هم سئ) ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شكل ستاسو په وړاندي اداء كړي او كه كوم ځاى غلط وي هغه وراصلاح كړئ.

تراذان وروسته كومه دعاء وكړم؟

اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ التَّامَّةُ (١) وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةُ (٢) آتِ مُحَمَّدًا نِ الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ (٣)
وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا نِ الَّذِي وَعَدْتَهُ (٤) إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ. (٣٧)

^{٣٣}: سنن ابى داود: باب كيف الاذان، حديث نمبر: ٥٠١/٤٩٩، ١١١-١١٢ مخونه.

^{٣٤}: صحيح المسلم: باب استجاب القول مثل قول المؤذن لمن سمعه ثم يصلى على النبي ﷺ ثم يسأل الله له الوسيلة، حديث نمبر: ٨٤٨، ١٦٣ مخ.

^{٣٥}: سنن ابى داود: باب كيف الاذان، حديث نمبر: ٥٠١/٥٠١، ٥٠٤/٥٠٤، ١١٢-١١٣ مخونه.

^{٣٦}: الاذكار النووية: باب ما يقول من سمع المؤذن والمقيم، ٣٦ مخ.

^{٣٧}: صحيح البخارى: باب الدعاء عند النداء، حديث نمبر: ٦١٤، ١٠٢ مخ.

اوس اقامت هم رازده کره

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ
 أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
 حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ
 حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ
 قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ
 اللَّهُ أَكْبَرُ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (۳۸)

ماشومانو ته ئې ورزده کرئ: ★ د اذان تر جواب وروسته باید پر نبي کریم علیه سلام درود شریف وویل سي. (۳۹) ماشومانو ته د اذان دعاء او اقامت د سم تلفظ سره ورپیاد کرئ. ★ ماشومانو ته دا ورزده کرئ چي د اذان تر جواب وروسته باید د نبي کریم علیه سلام دپاره د وسیلې دعاء وکړي ترڅو د قیامت په ورځ مو د رسول الله صلی الله علیه وسلم شفاعت نصیب سي. (۴۰) هر وخت چي د نبي کریم صلی الله علیه وسلم نوم یاد سي نو درود شریف وویاست. (۴۱) د اقامت جواب زده کرئ: طریقه ئې داده چي مؤذن څه وایي هغه دي تکراروي، البته د حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ په جواب کي لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ویل کيږي ★ ماشومان وپوهوئ چي د قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةِ په جواب کي باید أَقَامَهَا اللَّهُ وَآدَامَهَا وَيْل سي. (۴۲) ماشومانو ته عربي عبارت په هر ځای وقف ورزده کرئ. مثلاً: د وقف په وخت باید آخري حرف ساکن وي، د وقف په حالت کي دوه زوره والا تنوین په الف بدلیږي او په وقف کي گول تاء (ة) په هاء (ه) بدلیږي.

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کرئ. مثلاً: د اذان او اقامت فرق څه دی؟ د اذان دعاء د سم تلفظ سره ورڅخه واورئ؟ د ماشومانو څخه د وسیلې دعاء او اقامت د سم تلفظ سره واورئ؟ د ماشومانو څخه وپوښتئ چي په اقامت کي د قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةِ په جواب کي باید څه وویل سي او کوم ځای چي غلط وو هغه ور اصلاح کرئ.

^{۳۸}: سنن ابی داؤد: باب کیف الاذان، حدیث نمبر: ۵۰۷/۵۰۶/۵۰۲/۴۹۹، ۱۱۱-۱۱۴ مخونه، وفي الباب في الاقامة، حدیث نمبر: ۵۱۰، ۱۱۶ مخ.
^{۳۹}: صحیح المسلم: باب استجاب القول مثل قول المؤذن لمن سمعه ثم یصلی علی النبی ﷺ ثم یسال الله له الوسيلة، حدیث نمبر: ۸۴۸، ۱۶۲ مخ.
^{۴۰}: المصنف لابن ابی شیبہ: باب فی النساء من قال لیس علین اذان ولا اقامة، حدیث نمبر: ۲۳۲۶-۲۳۲۵، ۲۰ توک ۲۶۶-۳۶۷ مخونه.
^{۴۱}: سنن الترمذی: باب قول رسول الله صلی الله علیه وسلم (رغم انف رجل)، حدیث نمبر: ۲۵۴۶-۲۵۴۵، ۸۰۸ مخ.
^{۴۲}: سنن ابی داؤد: باب ما یقول اذا سمع الاقامة، حدیث نمبر: ۵۲۸، ۱۱۹ مخ.

د لمانخه تر آداء مخکي کوم شيان په ياد ولرم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ تر لمانخه مخکي په ياد ولرئ چې تاسو بايد اودس ولرئ. (۴۳) ستاسو کالي (۴۴) او د لمانخه حای بايد پاک وي. (۴۵) ستاسو مخ بايد د قبلي خوا ته وي. (۴۶) او نظر د سجدي پر حای وي. (۴۷) ستا د پنبو گوتي هم بايد د قبلي طرف ته وي او دواړي پنبې سيده د قبلي طرف ته کړه. (۴۸) (پنبې راسته او چپه خوا ته کږول د سنت خلاف دي) ★ د دواړو پنبو تر منخ بايد د څلورو گوتو په اندزه فاصله وي. (۴۹) که لمونخ په جماعت وي نو بايد په صف کي سيده ودرېږئ. (۵۰) د صف د سيده کولو بڼه طريقه دا ده چې هر يو خپلي پوندي د صف پر سر يا د صف د نښان پر آخري څو که کښېږدي. ★ په جماعت کي بايد دې خبري ته هم پام وسي چې راسته او چپه خواوو ته د ولاړو خلگو اوږې بايد ستا د اوږو سره موبستي وي او په منخ کي خالي حای بايد نه وي. (۵۱) پای جامه (پرتوگ) بايد تر بجلکو کښته و نه ځړول سي او پام مو وي چې کالي تر بجلکو پورته وي. (۵۲) په داسي کالو کي بايد لمونخ و نه سي چې په هغه کالو کي نورو خلگو ته نه ورځي لکه انگيا او داسي نور کالي ځکه چې دا د ادب خلاف کار دي.

تمرین: د لمانخه په وخت کي ستاسو مخ بايد کومې خوا ته وي؟ آیا په لمانخه کي يوې او بلي خوا ته کتل روا دي؟ د صف سيده کولو طريقه کومه ده؟ نوی صف بايد د کوم حای څخه شروع کړل سي؟ آیا کالي تر بجلکو کښته کول روا دي؟ آیا په داسي کالو کي لمونخ کول صحيح دي؟ په کومو کالو کي چې موږ د نورو خلگو مخ ته نه سو ورتلای؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم حای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

۴۳: المائدة: ایت نمبر: ۶.

۴۴: المدر: ایت نمبر: ۴.

۴۵: البقرة: ایت نمبر: ۱۲۵ و في سنن ابی داؤد: باب اتخاذ المساجد فی البور، حدیث نمبر: ۴۵۵-۴۵۶، ۱۰۳-۱۰۴ مخونه.

۴۶: البقرة: ایت نمبر: ۱۴۴.

۴۷: ولها آداب... نظره الی موضع سجوده حال قیامه. (الدرالمختار: کتاب الصلاة، ۲ توك، ۲۱۴ مخ)

۴۸: صحيح البخاری: باب يستقبل باطراف رجله القبلة. باب نمبر ۱۳۱، ۱۳۱ مخ.

۴۹: ردالمحتار: ۲ توك، ۱۶۳ مخ.

۵۰: صحيح المسلم: باب تسوية الصفوف واقامتها وفضل الأول فالأول منها.... حدیث نمبر: ۹۷۲، ۱۸۲ مخ.

۵۱: سنن ابی داؤد: باب تسوية الصفوف، حدیث نمبر: ۱۴۳، ۶۶۱ مخ.

۵۲: سنن ابی داؤد: باب ما جاء فی اسباب الازار، حدیث نمبر: ۴۰۸۶، ۸۰۹ مخ.

د لمانخہ د شروع کولو پر وخت باید کوم شيان په پام کي ونيسم؟

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ په زړه کي نيت وکړه چي فلانی لمونخ کوم، په ژبه ويل ضروري نه دي. ★ د لمانخه د شروع په وخت کي بايد لاسونه تر غوږو پوري داسي پورته سي چي د ورغوي مخ د قبلي طرف ته وي، او د ټوگوتو سرونه د غوږو د سرو (نرميو) سره ومونبلي يا د هغو پر برابري سي. (۵۳) او بيا لاسونه داسي پورته کړئ لکه لوړ چي يې بيان وسو، الله اکبر وواياست او د راسته لاس بته او خمچه گوته د چپه لاس پر مړوند باندي راوگرځوئ او نوري درې گوتي د چپه لاس پر شا باندي داسي کنبېږدئ چي د گوتو سرونه د څنگلي خوا ته سي. (۵۴) دواړه لاسونه تر نامه يو څه لاندي داسي کنبېږدئ لکه چي مخکي ئې بيان وسو. (۵۵)

د قيام (ولاري) په حالت کي کوم شيان په پام کي ولرم؟

۱ « که يوازي لمونخ کوئ يا امامت کوئ نو اول سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ، بيا تعوذ (اعوذ بالله من الشيطان الرجيم) وروسته تسميه (بسم الله الرحمن الرحيم) بيا سورة فاتحه (الحمد لله) او وروسته يو بل سورت وواياست. (۵۶) او که مو په امام پسي لمونخ کوئ نو سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وواياست، پته خوله سئ او د امام قرائت په توجه سره واورئ. (۵۷) که د امام قرائت په لوړ او ازنه وو نو بېله د ژبي د حرکت څخه، په زړه کي فقط د سورة فاتحه خوا ته توجه وکړئ. (۵۸) په لمانخه د قرائت لپاره دا ضروري ده چي قرائت بايد د ژبي او شونډانو په حرکت سره وسي. (۵۹)

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د لمانخه نيت څنگه کيږي؟ آيا په خوله ويل ئې ضروري دي؟ تکبير تحریمه څه ته ويل کيږي؟ د تکبير تحریمه په وخت لاسونه څنگه پورته کيږي؟ لاسونه بايد چيري ونيول سي؟ څنگه بايد ونيول سي؟ آيا په امام پسي قرائت ويل کيږي؟ په يوازي لمانخه کي بايد قرائت څنگه وويل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۵۳: سنن النسائي: باب موضع ايهامين عندالرفع، حديث نمبر: ۸۷۲، مخ

۵۴: سنن الترمذي: باب ما جاء في وضع العين على الشمال في الصلاة، حديث نمبر: ۲۵۲، ۷۰ مخ.

۵۵: كثر العيال: وضع اليدين، حديث نمبر: ، مخ.

۵۶: صحيح المسلم: باب وجوب قراءة فاتحة في كل ركعة وانه اذا لم يحسن الفاتحة ولا أمكنه تعلمها قرأ ما تيسر له من غيرها، حديث نمبر: ۸۷۴-۸۸۴، ۱۶۷-۱۶۸ مخونه.

۵۷: الاعراف: آيت نمبر: ۲۰۴.

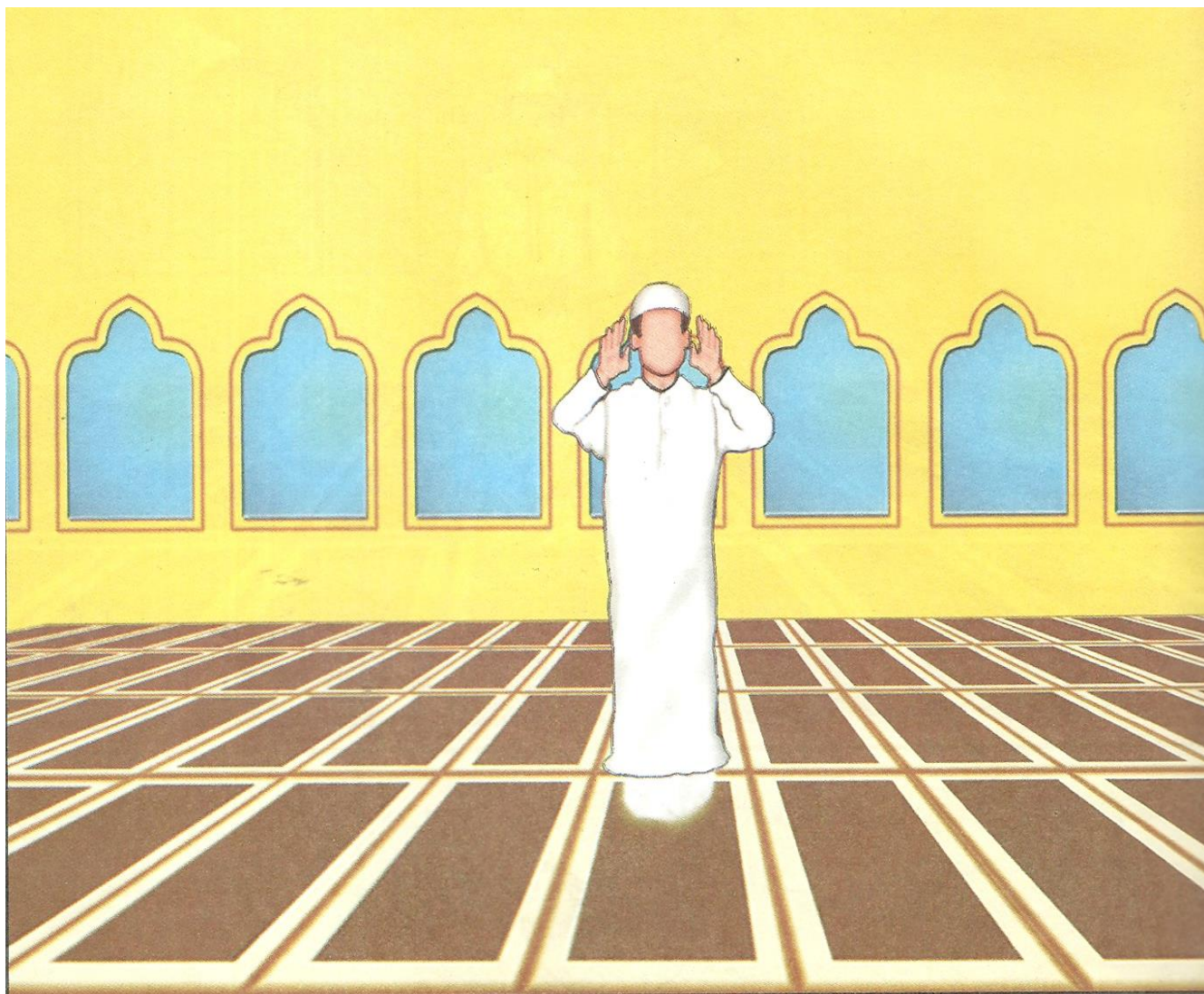
۵۸: صحيح المسلم: باب وجوب قراءة الفاتحة في كل ركعة وانه اذا لم يحسن الفاتحة ولا أمكنه تعلمها قرأ ما تيسر له من غيرها، حديث نمبر: ۸۷۴-۸۸۴، ۱۶۷-۱۶۸ مخونه.

۵۹: المصنف لابن ابي شيبة: باب في قراءة النهار كيف هي في الصلاة، حديث نمبر: ۳۶۷۷، ۳، ۲۴۶ مخ.

تکبير تحریمه

الله أكبر (٦٠)

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: په زړه کې نیت وکړئ چې زه فلانی لمونخ کوم، په ژبه د نیت الفاظ ویل ضروري نه دي ★ لاسونه تر غوږو پوري داسې پورته کړئ چې د ورغوي مخ د قبلي طرف ته وي او د بټو گوتو سره د غوږو د سرو (نرمیو) سره و موبنلي یا د هغو پر برابري سي ★ د پورتنی طریقې سره سم د لاس د پورته کولو سره الله أكبر ووايه.

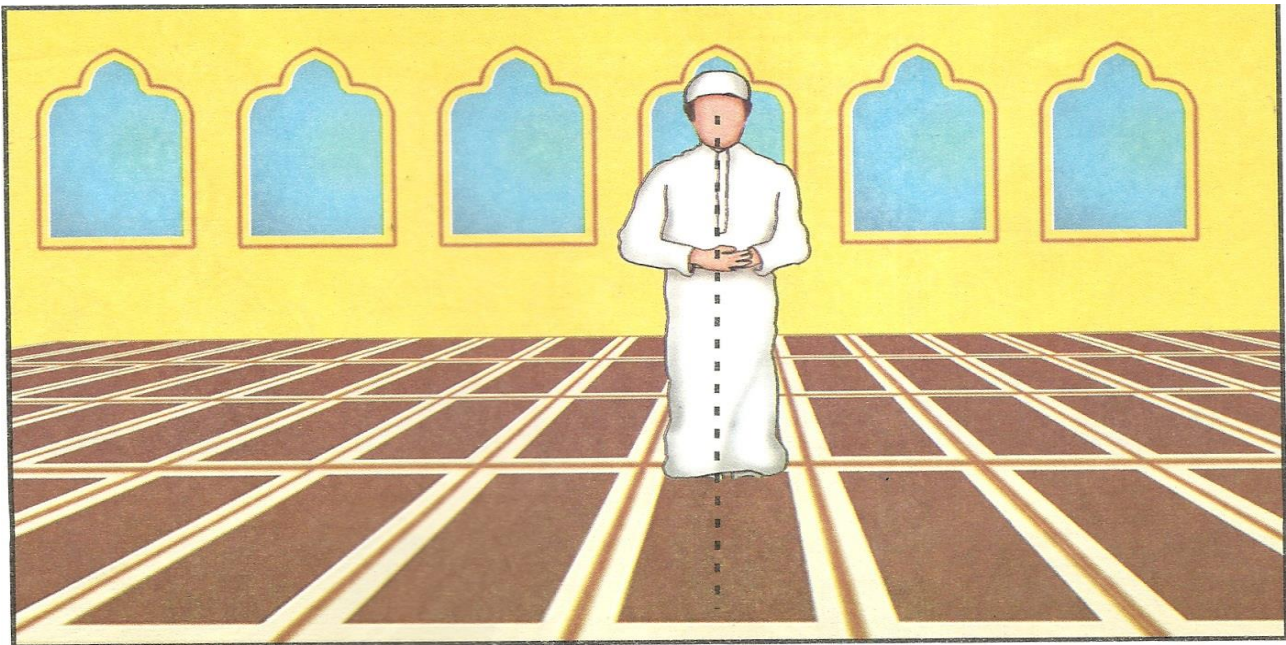

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه وړپياد کړئ. مثلاً: تکبير تحریمه څه ته ويل کېږي؟ د تکبير تحریمه په وخت کې باید لاسونه څنگه پورته سي؟ لاسونه باید چیري ونيول سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

^{٦٠} سنن الترمذی: باب ما جاء ان مفتاح الصلاؤ الطهور، حدیث نمبر: ٤٠٣، ٢ مخ.

ښه، په قیامه (ولاره) کې څه شي ته پام وکړم؟

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: د سورة فاتحه په ویلو کې ښه طریقه دا ده چې تعوذ (اعوذ بالله من الشیطن الرجیم) وروسته تسمیه (بسم الله الرحمن الرحیم) وویل سي او پر هر آیت ودریږي او ساه واخلي، بیا بل آیت ووايي. (٦١) ځیني ځیني ایاتونه په یوه ساه وویل سي. مثلاً: پر الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ باندي ساه واخلي، بیا پر الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ باندي، بیا پر مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ باندي. دا رقم سورة فاتحه وویل سي، خو که تر سورة فاتحه وروسته سورة کې په یوه ساه تر یوه زیات ایاتونه ویل سي پروا نه لري. ★ بېله ضرورته د بدن اندامونو ته حرکت مه ورکوه، ولاره چې څومره په ارامه وي هغومره ښه ده. (٦٢) دا کار د لمانځه د ادب څخه خلاف دی چې د بدن ټوله زور پر یوه پښه وي او بله پښه همدا سي ایله پرېښول چې انسان پر یوه بغل کور سي، ددې څخه ځان وساته. یا پر دواړو پښو برابره اندازه زور وکړئ یا پر یوه پښه داسي زور وکړي چې هغه بله پښه کږه نه سي. ★ که اړېمی درسي نو د دفع کولو (بندولو) کوښښ ئې وکړئ. (٦٣) د ولاري په حالت کې باید نظر د سجدي پر ځای وي، یوې بلې خواته یا مخامخ کتل مه کوه. (٦٤)

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه وریپاد کړئ. مثلاً: ولاره څنگه اداء کیږي؟ د سورة فاتحه ښه طریقه کومه ده؟ په لمانځه کې داسي درېدل چې ټول زور پر یوه پښه وي، څنگه کار دی؟ که چا ته په لمانځه کې اړېمی ورسې نو باید څه وکړي؟ د ولاري په حالت کې باید نظر پر کوم ځای وي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته ووايست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

^{٦١}: سنن الترمذی: باب فی الفاتحة الكتاب، حدیث نمبر: ٢٩٧٠، ٦٥٨ مخ.

^{٦٢}: البقرة: آیت نمبر: ٢٣٨.

^{٦٣}: صحیح المسلم: باب تسمیت العاطس وکراهة التناؤب، حدیث نمبر: ٧٤٨٦-٧٤٩٤، ١٢٩٣-١٢٩٤ مخونه.

^{٦٤}: صحیح البخاری: باب الالتفات فی الصلاة، حدیث نمبر: ٧٥١-٧٥٢، ١٢٢ مخ.

دا هم را ونبیه چي د قیام په حالت کي ویل کیږي؟

﴿الثناء﴾

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ. (٦٥)

﴿سورة الفاتحة﴾

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ★ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ★ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ★ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ★ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ★ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ★
اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ★ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ
وَالضَّالِّينَ (٦٦)

(آمین)

﴿سورة الكوثر﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ★ إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ★ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ★ إِنَّ شَانِئَكَ
هُوَ الْأَبْتَرُ (٦٧)

﴿سورة الاخلاص﴾

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ★ اللَّهُ الصَّمَدُ ★ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ★ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (٦٨)

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ماشومانو ته د سم تلفظ سره ثناء، سورة فاتحه او نور سورتونه پر پياد کړئ.
ترڅو چي زور سبق ئې نه وي پياد کړئ نوى سبق مه ورکوى. د يادولو يوه طريقه دا ده چي خپله لږ لږ وياست او
ماشومان ئې درسره تکرار کړي، ترڅو د بڼه تلفظ سره ئې پياد سي. دا طريقه هر ځای په کار اچولای سي. ★
ماشومانو ته دا ورونبياست چي د لوړو دوو سورتونو بغير نور سورتونه ياد سورت درې اياتونه هم ويلای سي.
تمرین: د ماشومانو څخه ثناء، سورة فاتحه او نور سورتونه په سم تلفظ واورئ او ددوى څخه وپوښتئ چي
د ولاړي په حالت کي بايد څه وويل سي؟ او کوم ځای چي غلط وو هغه وراصلاح کړئ.

٦٥: سنن الترمذی: باب ما يقول عند افتتاح الصلاة، حديث نمبر: ٢٤٢-٢٤٣، ٦٧مخ.

٦٦: القرآن: الفاتحه، ١ پاره.

٦٧: القرآن: الكوثر، ٣٠مه پاره.

٦٨: القرآن: الاخلاص، ٣٠مه پاره.

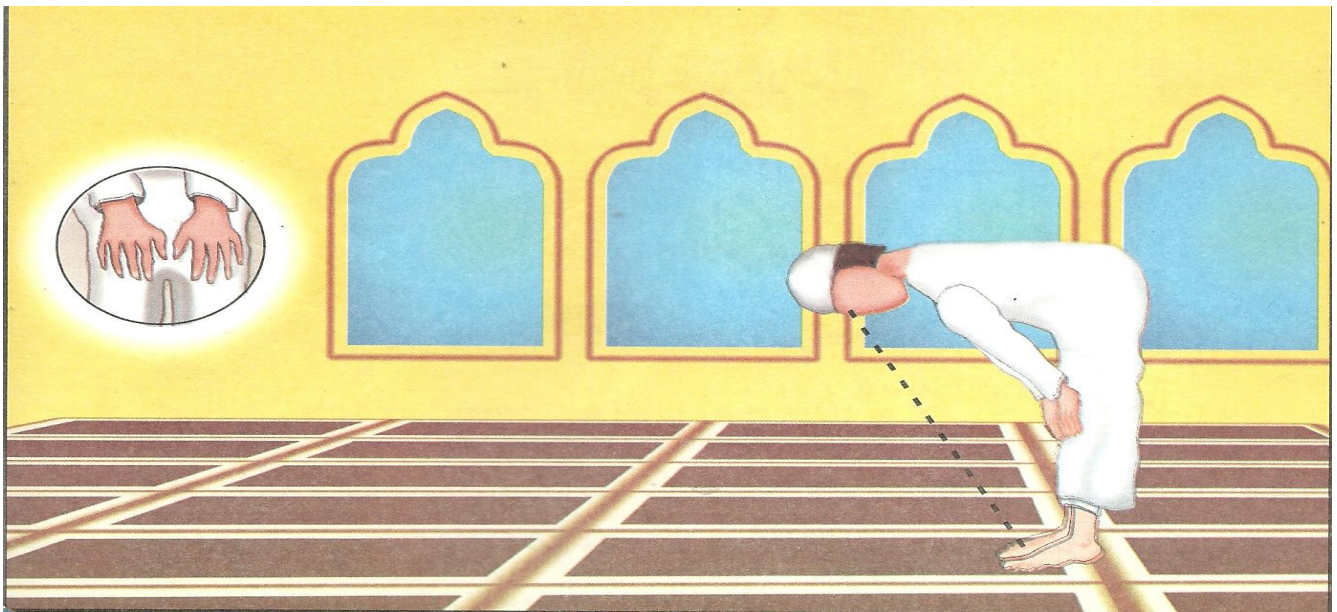
اوس نوركوع څنگه آداء كرم

﴿ركوع ته د تگ په وخت كې [الله اكبر] ووايه﴾

[د ركوع په حالت دغه ووايه]

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ   سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ   سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ (٦٩)

ماشومانو ته ئې ورزده كړئ: خپله ملا تر داسې اندازې پوري كږه كړه چې ملا او اوږې سره يوه لاس سي، نه تر دې ډېره كږه او نه هم لږ. (٧٠) په ركوع كې غاړه دونه مه كږوئ چې سينې ته ورنژدې سي او مه ئې دونه لوړوئ چې غاړه تر ملا لوړه سي بلكه غاړه او شا بايد سره برابر وي. (٧١) لاسونه پر زنگونو داسې كښېږدئ چې د لاسو گوتي خلاصي وي يعني د گوتو تر منځ فاصله وي او همدا سي راسته زنگون بايد په راسته لاس او چپه زنگون په چپه لاس ونيول سي. (٧٢) په ركوع كې بايد لاس او بازو داسې سيده وي چې هيڅ كږوالئ نه وي پكښې. (٧٣) لږ تر لږه ركوع دومره اوږده كړئ چې درې واړه په ارامه سره سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ پكښې وويل سي. (٧٤) په ركوع كې بايد د پښو خواته وكتل سي. (٧٥)

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: ركوع څه ته وايي؟ په ركوع كې بايد سر، ملا او غاړه پر څه حال وي يعني څنگه ونيول سي؟ په ركوع كې بايد لاسونه څنگه كښېښوول سي؟ لږ تر لږه بايد ركوع څومره اوږده سي؟ په ركوع كې بايد چيري وكتل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليكلاى هم سئ) ماشومانو ته ووايست چې دا عمل په مثالي شكل ستاسو په وړاندي آداء كړي او كه كوم ځاى غلط وي هغه وراصلاح كړئ.

٦٩: سنن ابى داؤد: باب ما يقول الرجل فى ركوعه وسجوده، حديث نمبر: ٨٦٩/٨٧١/٨٧٤، ١٨٤-١٨٥ مخ.
٧٠: سنن الترمذى: باب ما جاء فى من لا يقم صلبه فى الركوع والسجود، حديث نمبر: ٢٤٥، ٧٣ مخ.
٧١: صحيح المسلم: باب ما يجتمع صفة الصلاة وما يفتتح به ويختم به وصفة الركوع، حديث نمبر: ١١١٠، ٢٠٤ مخ.
٧٢: سنن الترمذى: باب ما جاء أنه يجاف يديه عن جنبه فى الركوع، حديث نمبر: ٢٦٠٠، ٧٢ مخ.
٧٣: سنن الترمذى: باب ما جاء أنه يجاف يديه عن جنبه فى الركوع، حديث نمبر: ٢٦٠٠، ٧٢ مخ.
٧٤: سنن الترمذى: باب ما جاء فى التسليح فى الركوع والسجود، حديث نمبر: ٢٦١، ٧٢ مخ.
٧٥: ولها آداب.... نظره..... والى ظهر قدميه حال ركوعه. (الدر المختار: كتاب الصلاة، ٢، ٢١٤ مخ)

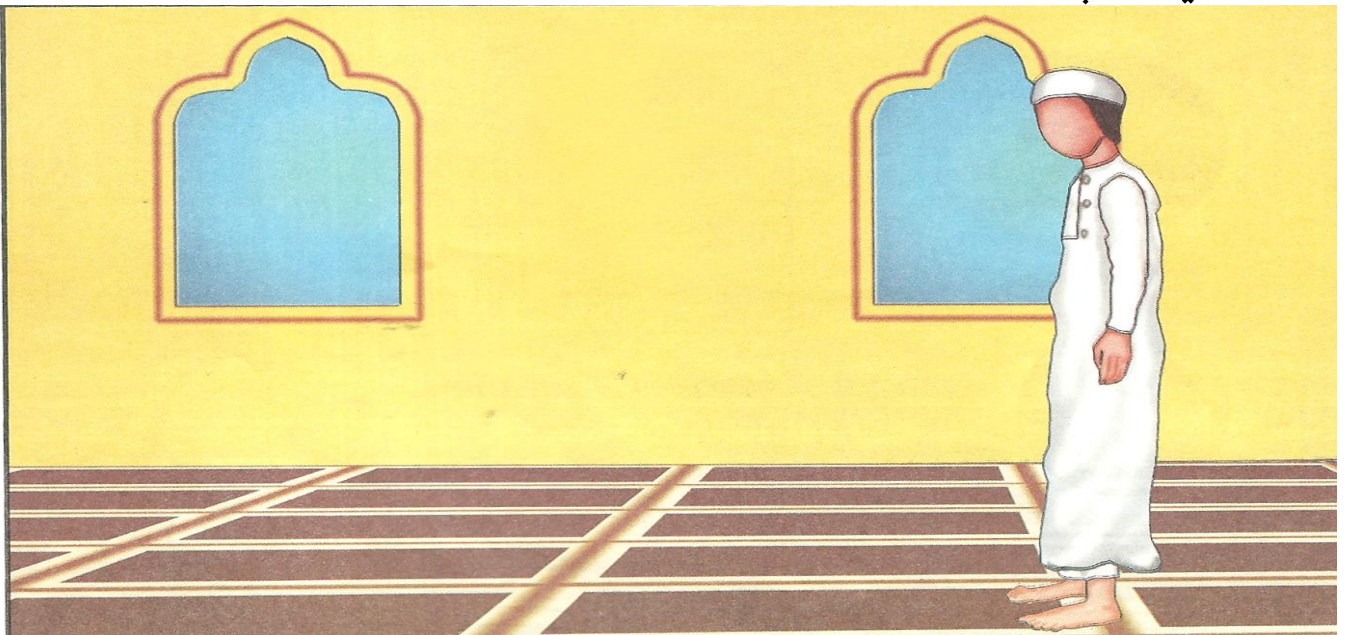
په قومہ کی باید خہ وویل سی؟

سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمَدَهُ (۷۶)

(که دی په امام پسی اقتداء کرې وه نو دا ووايه)

رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ (۷۷)

ماشومانو ته ئې ورزده کرئ: د رکوع خخه تر پورته کېدلو وروسته ولاړه باید دومره سیده و سې چي هېڅ کېوالی پاته نه سي. (۷۸) په دغه حالت کې هم باید د سجدي ځای ته وکتل سي (۷۹) ځيني خلگ د راپورته کېدلو پر وخت د درېدلو پر ځای په داسي حالت کې رکوع ته ځي چي ملا ئې لا هم کېږه وي، دا طريقه غلطه ده مکمل ځان ورڅخه وساتئ. تر هغو چي ښه آرام درېدلي نه ياست سجدي ته مه ځئ. (۸۰) سجدي ته د تگ په وخت کې باید دې ته پام و سې چي: ★ تر ټولو مخکي باید زنگنونه کت او مخکي ته په داسي حال کې ورسېږي چي سينه لا کېږه سوې نه وي او کله چي زنگنونه پر مخکه ولگېږي وروسته سينه کېږه سي ★ تر څو چي زنگنونه مخکي ته نه وي رسېدلي تر هغو باید نور بدن چوغ نه سي. نن سبا د سجدي د دغه خاص ادب سره بيخي ډېره بې پروايي کېږي، ډېری خلگ د ولاړي خخه لا په چوغه ملا سجدي ته ځي مگر اصلي طريقه هغه ده چي مخکي مو درته بيان کېږه او بېله ضرورته باید پرې نه ښوول سي. ★ تر زنگنو وروسته اول باید اول لاسونه پر مخکه کېښوول سي ورپسې پزه او بيا تندي. (۸۱)

تمرین: د ماشومانو خخه په مختلف ډول پوښتني وکرئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کرئ. مثلاً: قومہ خه ته وايي؟ د رکوع خخه د راپورته کېدلو په وخت کې د سیده درېدلو پر ځای داغه سي په کېږه ملا سجدي ته تلل څنگه کار دی؟ صحيح طريقه ئې کومه ده؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کرې او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کرئ.

۷۶: صحيح البخاري: باب ما يقول الامام ومن خلفه اذا رفع رأسه من الركوع، حديث نمبر: ۷۹۵، ۱۲۹مخ.
 ۷۷: صحيح البخاري: باب فضل اللهم ربنا لك الحمد، حديث نمبر: ۷۹۵، ۱۲۹مخ.
 ۷۸: صحيح البخاري: باب امر النبي صلى الله عليه وسلم الذي لا يتم ركوعه بالاعادة، حديث نمبر: ۷۹۳، ۱۲۸مخ.
 ۷۹: ولها اداب... نظره الى موضع سجوده حال قيامه. (الدر المختار: كتاب الصلاة، ۲توک، ۲۱۴مخ)
 ۸۰: صحيح البخاري: باب ما يقول الامام ومن خلفه اذا رفع رأسه من الركوع، حديث نمبر: ۷۹۵، ۱۲۹مخ.
 ۸۱: سنن الترمذي: باب ما جاء في وضع اليدين وضب القدمين، حديث نمبر: ۲۷۷، ۷۶مخ.

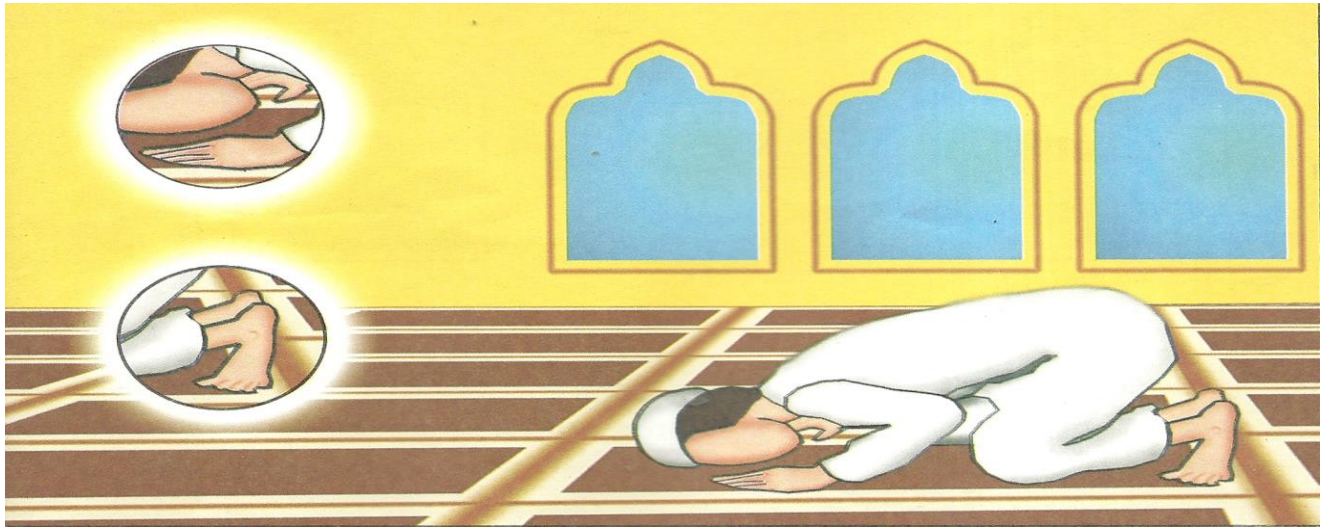

سجده هم رازده کره

﴿په سجده کي دا ووايه﴾

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى   سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى   سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى (۸۳)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ په سجده کي سر د دوو لاسو په منځ کي داسي کښيږدي چي دواړي بټي گوتي د غوږونو د نرميو سره برابري سي. (۸۳) په سجده کي بايد د لاسو گوتي سره موبنتي وي، يعني يو ځای وي او تر منځ ئې فاصله نه وي. (۸۴) د گوتو منځ بايد د قبلي طرف ته وي. (۸۵) څنگلي بايد د مخکي څخه لوړي وي، پر مخکه پوري موبنلول ئې صحيح نه دي. (۸۶) دواړه بازوگان بايد له بغلو څخه جلا وي ★ لاسونه بايد له بغلو څخه دونه هم ليري نه سي چي د څنگ لمونځ کوونکي په تکليف سي او دا د ادب خلاف کار دئ ★ ورنونه هم بايد د نس سره و نه موبنلي او جلا جلا وي. (۸۷) په ټوله سجده کي بايد پزه پر مخکه موبنتي وي او د مخکي څخه پورته نه سي. (۸۸) دواړي پښې داسي کښيښوول سي چي پوندي لوړي وي او ټوله گوتي د قبلي خوا ته کت سوي وي. (۸۹) دې خبري ته مو بايد پام وي چي په سجده کي پښې د مخکي څخه پورته نه سي. (۹۰) سجده بايد لږ تر لږه دومره قدر اوږده سي چي درې واړه سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى په ښه ارامه سره وويل سي. فقط تندي لگول او بیره ژر پورته کول منع دي. (۹۱)

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: سجده څه ته ويل کيږي؟ په سجده کي بايد سر، لاس او بازو څنگه ونيول سي؟ آیا ورنونه بايد د نس سره و موبنلول سي؟ په سجده کي بايد د پښو خپري څنگه کښيښوول سي؟ سجده بايد لږ تر لږه په څونه وخت کي وسي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلاي هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۸۳: سنن ابی داؤد: باب ما يقول الرجل في الركعة وسجوده، حديث نمبر: ۸۶۹/۸۷۱۸۷۴، ۱۸۴-۱۸۵ مخونه.

۸۴: سنن الترمذی: باب ما جاء ابن يرضع الرجل وهم اذا سجد، حديث نمبر: ۲۷۱، ۷۵ مخ.

۸۵: صحيح البخاری: باب سنة الجلوس في التشهد، حديث نمبر: ۸۲۸، ۱۳۴ مخ.

۸۶: صحيح البخاری: باب سنة الجلوس في التشهد، حديث نمبر: ۸۲۸، ۱۳۴ مخ.

۸۷: صحيح المسلم: باب الاعتدال في السجود ووضع الكفين على الأرض الخ، حديث نمبر: ۱۱۰۲-۱۱۰۹، ۲۰۳-۲۰۴ مخونه.

۸۸: صحيح المسلم: باب الاعتدال في السجود ووضع الكفين على الأرض الخ، حديث نمبر: ۱۱۰۳-۱۱۰۶، ۲۰۳-۲۰۴ مخونه.

۸۹: صحيح البخاری: باب السجود على الاثف، حديث نمبر: ۸۱۲، ۱۳۲ مخ.

۹۰: صحيح البخاری: باب سنة الجلوس في التشهد، حديث نمبر: ۸۲۸، ۱۳۴ مخ.

۹۱: صحيح البخاری: باب السجود على الاثف، حديث نمبر: ۸۱۲، ۱۳۲ مخ.

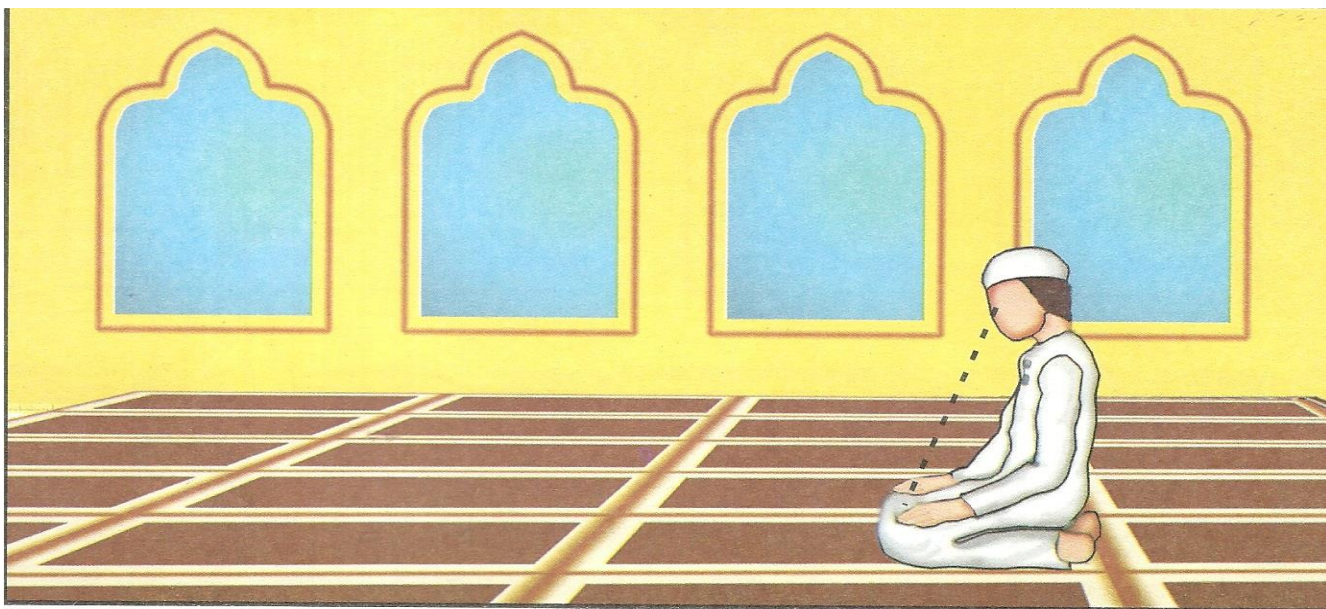
۹۱: سنن الترمذی: باب ما جاء في التسييح في الركوع والسجود، حديث نمبر: ۲۶۱، ۷۲ مخ.

جلسه څنگه وکړم؟

(تر دې وروسته (الله اکبر) ووايه او جلسه وکړه او په جلسه کې دا دعاء کېدلای سي)

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَارْزُقْنِي وَعَافِنِي وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي (٩٢)

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: د يوې سجدي څخه تر پورته کېدلو وروسته د التحيات په رقم سيده کېښئ بيا دوهمه سجده وکړئ. مازي سر پورته کول چې ملا سمه سيده نه سي او بيا بلي سجدي ته تلل گناه لري. (٩٣) چپه پښه پرې باسئ او ورباندي کېښئ او راسته پښه داسي ودرؤئ چې گوتي د قبلي طرف کړې وي. (٩٤) په ناسته کې بايد دواړه لاسونه پر ورنو باندي کېښنوول سي او د گوتو سرونه داسي وي چې د زنگانه تر سر پوري ورسېږي. (٩٥) د ناستي په وخت کې بايد خپل ځيگر ته وکتل سي. (٩٦) ناسته بايد لږ تر لږه دونه وسي چې په څونه وخت کې يو وار سُبْحَانَ اللَّهِ ويل کيږي. (٩٧) او که دونه اندازه ناسته وسي چې په هغه کې اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَارْزُقْنِي وَعَافِنِي وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي ويل کېدای سي او په نفلي لمنځونو کې ئې ويل نور هم ښه کار دئ.

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: جلسه څه ته ويل کيږي؟ د يوې سجدي څخه د راپورته کېدلو په وخت کې چې سمه ناسته و نه سي او بلي سجدي ته تگ څنگه کار دئ؟ په جلسه کې بايد دواړه لاسونه څنگه کېښنوول سي؟ په جلسه کې بايد چيري وکتل سي؟ په جلسه کې کومه دعاء غوښتل ښه کار دئ؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

^{٩٢}: سنن الترمذي: باب ما يقول بين السجدين، حديث نمبر ٢٨٤-٢٨٥، ٧٧ مخ.

^{٩٣}: صحيح البخاري: باب امر النبي صلى الله عليه وسلم الذي لايم ركوعه بالاعادة، حديث نمبر: ٧٩٣، ١٢٨ مخ.

^{٩٤}: صحيح البخاري: باب سنة الجلوس في التشهد، حديث نمبر: ٨٢٨، ١٣٤ مخ.

^{٩٥}: صحيح المسلم: باب صفة الجلوس في الصلاة وكيفية الوضع اليدين على الخدين، حديث نمبر: ١٣٠٧-١٣١١، ٢٣٥-٢٣٦ مخونه.

^{٩٦}: ولها اداب... والى حجرة حال قعوده. (الدر المختار: كتاب الصلاة، ٢٠٢، ٢١٤ مخ).

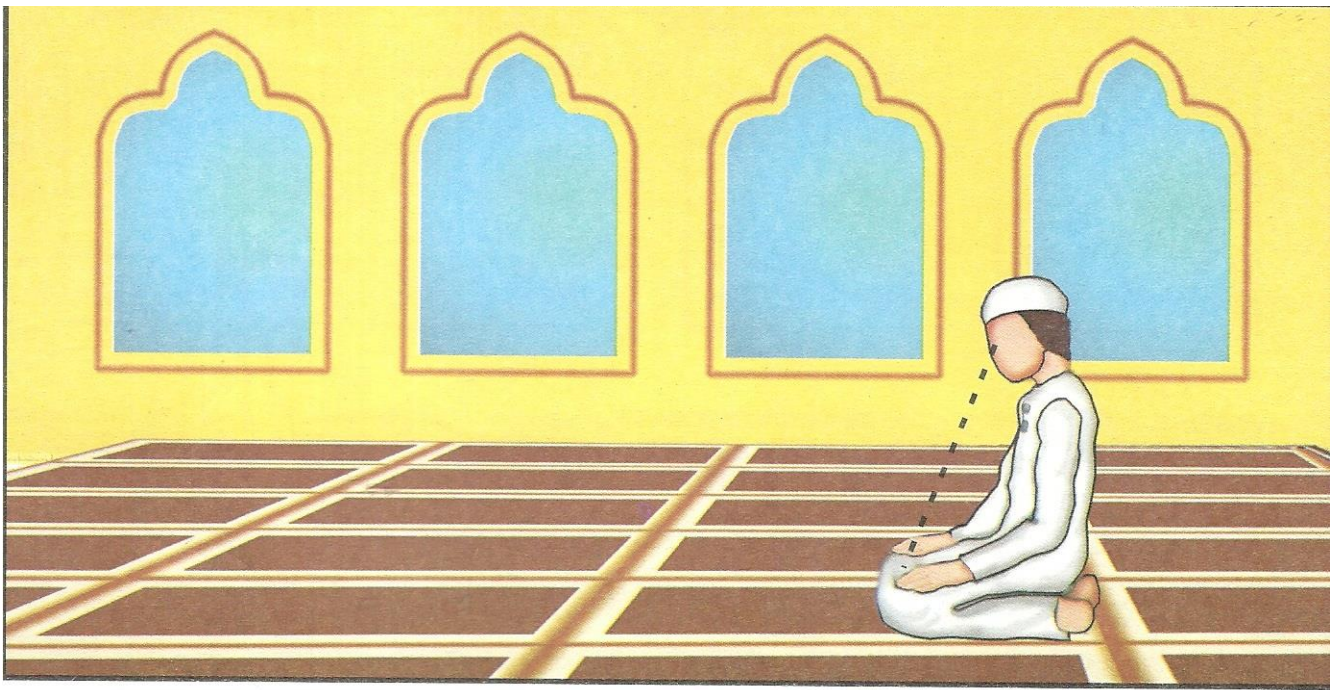
^{٩٧}: صحيح البخاري: باب امر النبي صلى الله عليه وسلم الذي لايم ركوعه بالاعادة، حديث نمبر: ٧٩٣، ١٢٨ مخ.

دوهمي سجدي ته څنگه ولاړ سم؟ او ورپسې رکعت څنگه شروع کړم؟

﴿اللَّهُ أَكْبَرُ﴾ ووايه او سجدي ته ولاړ سه او په سجده کي دا ووايه ﴿

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ دوهمي سجدي ته هم داسي ولاړه سه چي لاسونه پر مخکه کښېږدي بيا پزه او بيا تندي ★ په سجده کي بايد هغه کارونه وسي چي مخکي بيان سول ★ د سجدي څخه د راپورته کېدلو په وخت کي اول بايد تندي د مخکي څخه راپورته کړل سي بيا پزه بيا لاسونه او بيا زنگنونه. (۹۸) د راپورته کېدلو په وخت کي پر مخکه لاس لگول ښه نه دي. (۹۹) د راپورته کېدلو وروسته د هر رکعت په شروع او تر سورة فاتحه يعني الحمد لله مخکي بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ووايست بيا سورة فاتحه او بيا د قرآن کریم يو سورت. (۱۰۰) د مثال په توگه په اول رکعت کي مو سورة کوثر (إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ) ويلئ وو نو په دوهم رکعت کي سورة اخلاص (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) ووايست.

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: دوهمي سجدي ته بايد څنگه ولاړ سي؟ د سجدي څخه بايد څنگه راپورته سي؟ تر اول رکعت وروسته دوهم رکعت بايد څنگه اداء سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

۹۸: المسلم: باب صفة الجلوس في الصلاة وكيفية الوضع البدن على الخدين، حديث نمبر: ۱۳۰۷-۱۳۱۱، ۲۳۵-۲۳۶ مخونه.

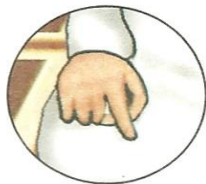
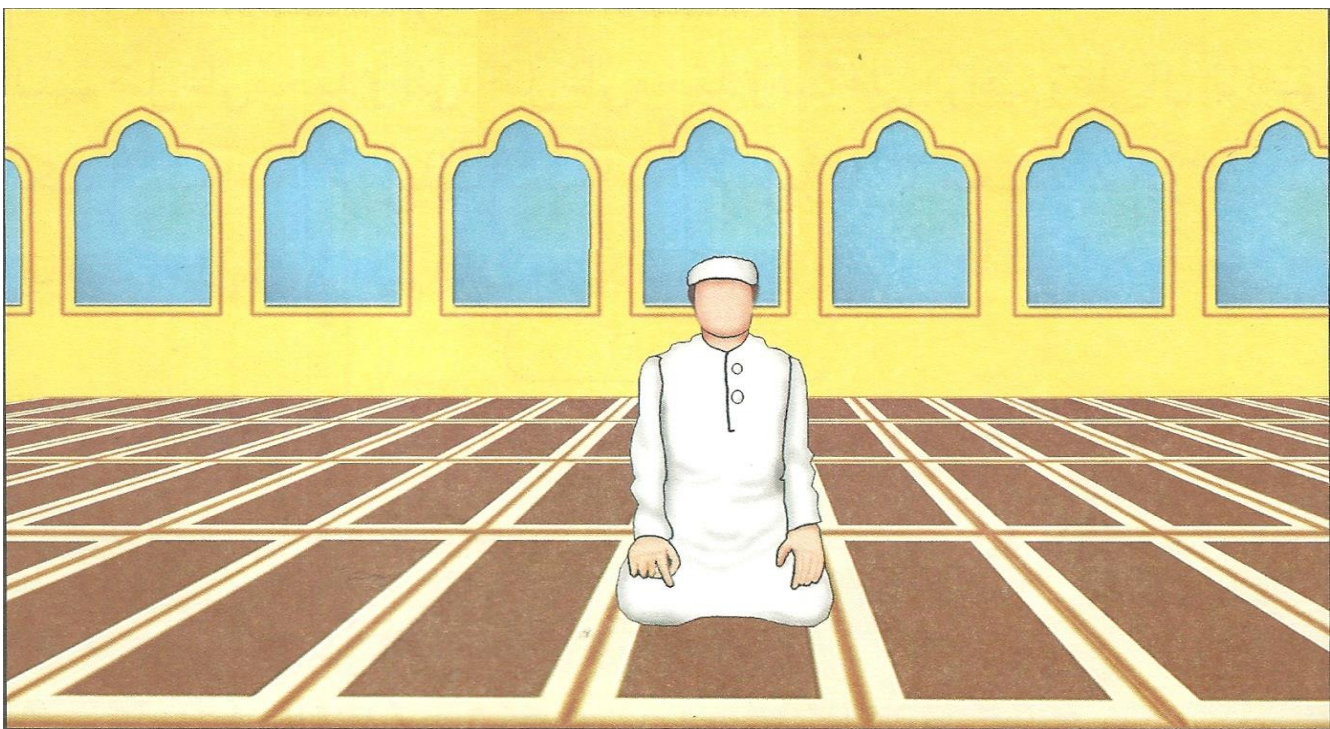
۹۹: سنن ابی داؤد: باب في كراهية الاعتماد على اليد في الصلاة، حديث نمبر: ۲۰۷، ۹۹۲ و ۲۰۸، ۹۹۴ مخ.

۱۰۰: صحيح المسلم: باب ما يقال بين تكبيرة الإحرام والقراءة، حديث نمبر: ۱۳۵۶، ۲۴۳ مخ.

بنه، اوس نو د قعدې په باره کي هم څه راته ووايه؟

﴿اوس [الله اکبر] ووايه او د تشهد د پاره کښنه﴾

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ د قعدې د پاره ناسته هغه رقم ده لکه د دوو سجودو په منع کي ناسته چي مخکي ئې بيان وسو ★ د التحيات د ويلو پر وخت چي کله اَشْهَدُ اَنْ لآ اِلهَ تَ وَرَسَپَرِي نو د شهادت گوته دي لوري خواته پورته کړي او پرآلله دي ئې بيرته کښته کړي. (۱۰۱) د اشارې کولو بنه طريقه داده چي د ماينځ گوته او بته گوته د کړۍ په شکل سره و موبنلوي او تر ټولو کوچنۍ يعني خمچه گوته او ددې برابره گوته بندي سي (۱۰۲) او د شهادت گوته داسي پورته سي چي د قبلې طرف ته کږه وي. (۱۰۳) که تر دې ځايه هم لمونځ پوره سوئ نه وي مثلاً د ماينام، ماخوستن يا وتر لمونځ وي نو تر التحيات وروسته پورته سئ (بسم الله) ووايست بيا سورة فاتحه يا د قرآن کریم يو بل سورت هم ووايست او په قعه کي چي څه ويل کيږي هغه به په راروانو سبقانو کي درونسيو. (ان شاء الله)

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې بنه ورپياد کړئ. مثلاً: قعه څه ته وايي؟ په التحيات کي بايد د شهادت په گوته څنگه اشاره وسي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلاي هم سئ) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

۱۰۱: کيږي: ص ۳۲۸، بجواله غاز مسنون. صحیح المسلم: باب صفة الجلوس في الصلاة وكيفية وضع اليدين على الفخذين، حديث نمبر: ۱۳۱۲-۲۱۰۷، ۲۳۵-۲۳۶ مخونه.
 ۱۰۲: سنن النسائي: باب قبض الثنتين من أصابع اليدين الوسطى والإبهام منها، حديث نمبر: ۱۲۶۸، ۱۷۶ مخ.
 ۱۰۳: سنن النسائي: باب إحياء السبابة في الإشارة، حديث نمبر: ۱۲۷۵، ۱۷۷ مخ.

اوس خوبه هغه شه رانبيې، چي د تشهد په حالت کي ويل کيږي؟

﴿په تشهد کي دا ويل کيږي﴾

{التشهد}

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا ، وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ (١٠٤)

درود شريف (الصلوة على محمد ﷺ)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ
اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ. (١٠٥)

(الدعاء)

❖ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءَ رَبَّنَا
اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ. (١٠٦)
❖ رَبِّ ارْحَمهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا (١٠٧)

❖ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ (١٠٨)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ماشومانو ته التحیات، درود شريف او دعاوي د صحيح تلفظ سره ور پياد کړئ يادولو يوه طريقه داده چي خپله لږ لږ وایاست او ماشومان ئې درسره تکرار کړي، ترڅو د ښه تلفظ سره ئې پياد سي.

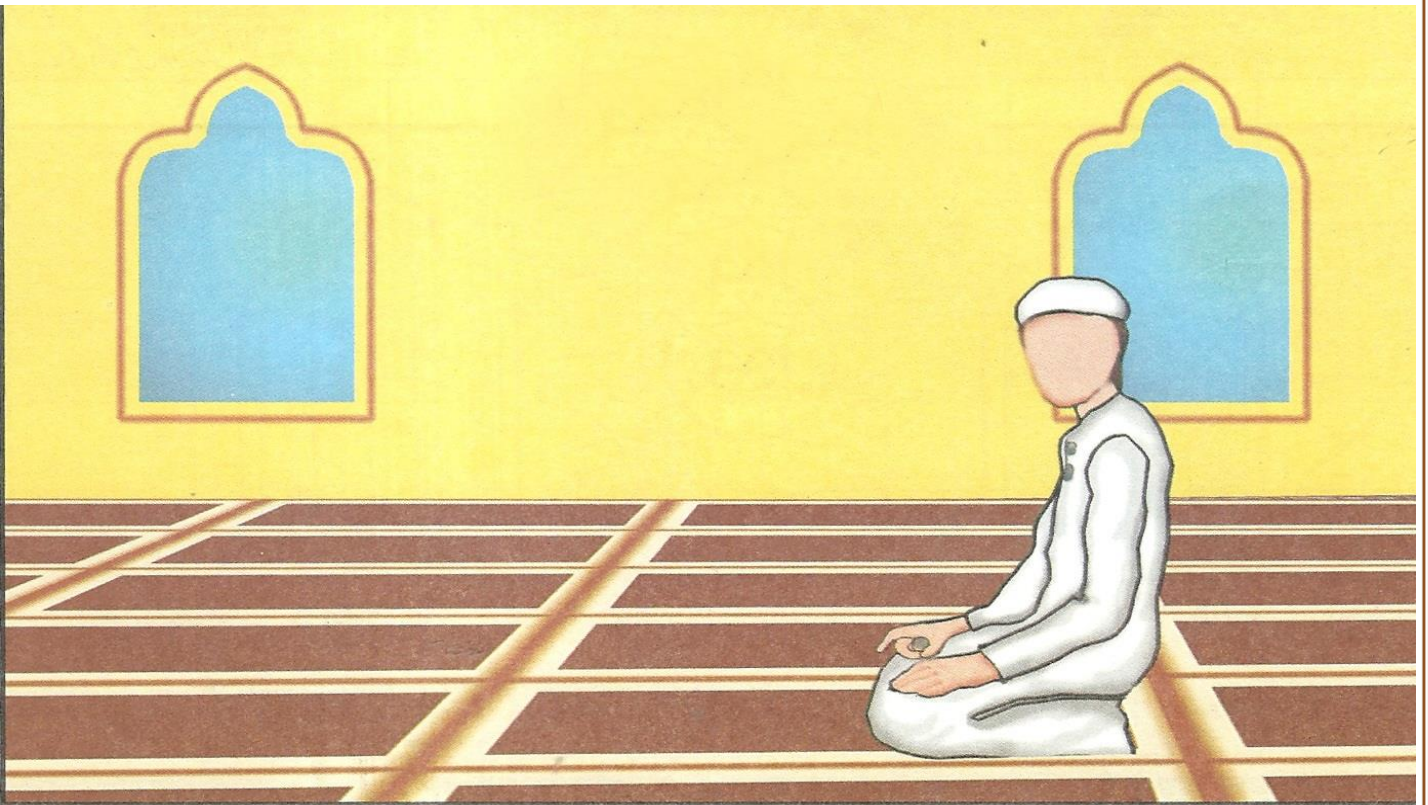
تمرین: د ماشومانو څخه زباني التحیات، درود شريف او دعاوي په صحيح تلفظ سره واورئ او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

١٠٤: صحيح البخاری: باب ما يتخير من الدعاء بعد التشهد وليس بواجب، حديث نمبر: ٨٣٥، ١٣٥مخ.
١٠٥: صحيح البخاری: باب ما يتخير من الدعاء بعد التشهد وليس بواجب، حديث نمبر: ٨٣٥، ١٣٥مخ.
١٠٦: الابراهيم: آيت نمبر: ٤٠-٤١.
١٠٧: الاسراء: آيت نمبر: ٢٤.
١٠٨: البقرة: آيت نمبر: ٢٠١.

د لمانخه د پای ته رسولو د پاره باید څنگه سلام وگرځول سي؟

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ (۱۰۹)

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ دواړو خواوو ته د سلام گرځولو پر وخت باید مخ دومره وگرځول سي چي شاته ناست نفر ستاسو بارڅو وويني. (۱۱۰) کله چي راسته خوا ته مخ وگرځوي او السلام عليكم ورحمة الله ووايي نو نيت دا وکړه چي پر راسته طرف کوم انسانان او ملائکه دي هغو ته سلام کوي او پر چپه خوا سلام گرځولو کي دا نيت وکړه چي پر چپه طرف موجودو انسانانو او ملائکو ته سلام کوي. (۱۱۱)

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د سلام گرځولو پر وخت باید غاړه څومره وگرځي؟ د سلام گرځولو پر وخت باید چيري وکتل سي؟ د السلام عليكم ورحمة الله د ويلو پر وخت باید کوم نيت وسي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سي) ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

۱۰۹: سنن الترمذی: باب ماجاء في التسليم في الصلاة، حديث نمبر: ۲۹۵، ۷۹مخ.

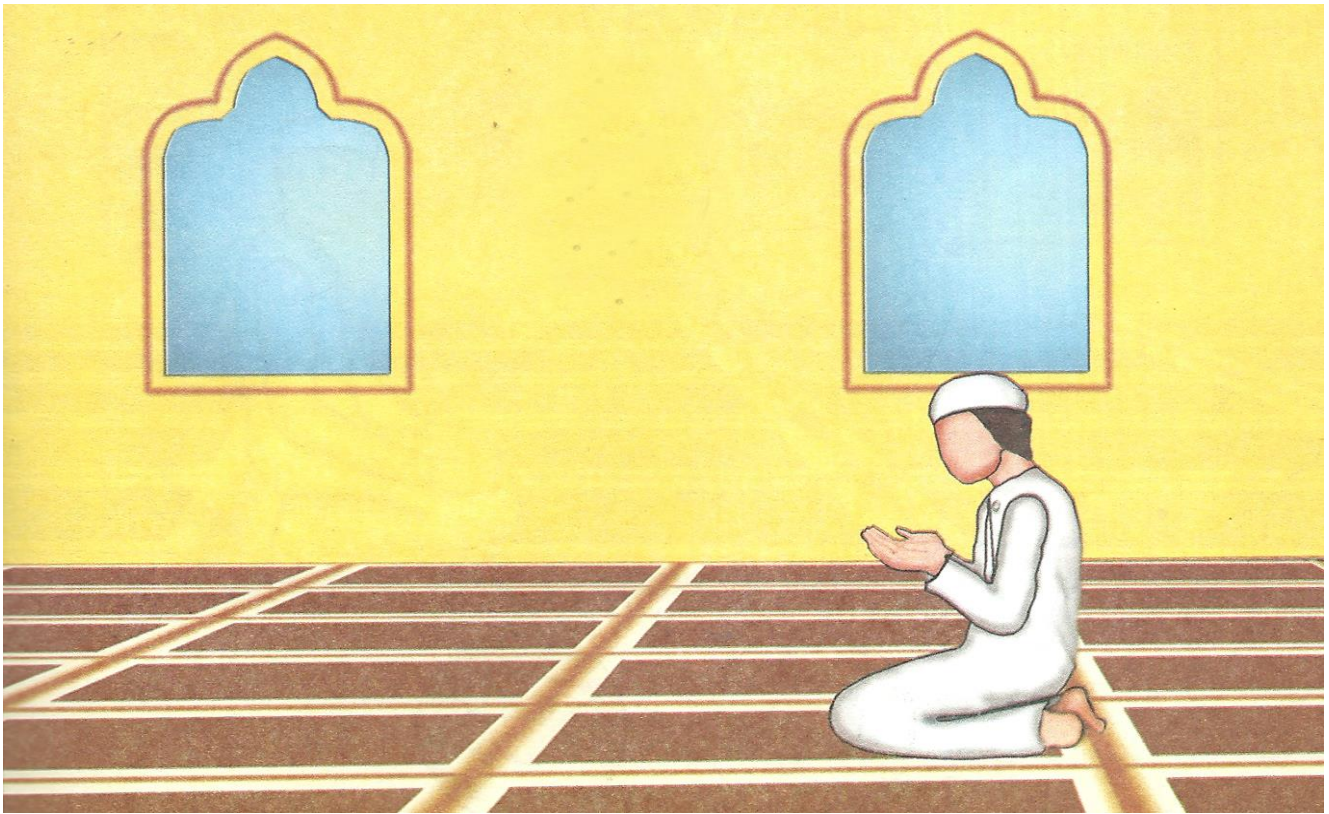
۱۱۰: صحيح المسلم: باب السلام للتخليل من الصلاة عند فراغها وكيفية، حديث نمبر: ۱۳۱۳-۱۳۱۵، ۲۳۶مخ.

۱۱۱: ونوى بالتسليم الاولى من على يمينه من الرجال والنساء والحفظه وكذلك في الثانية. (الهداية: كتاب الصلاة، باب صفة الصلاة، ۱۰۴مخ)

تر لمانخه وروسته دعاء هم رازده کره

- ❖ اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ (۱۱۲)
- ❖ اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ. (۱۱۳)
- ❖ اللَّهُمَّ اَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ (۱۱۴)

ماشومانو ته ئې ورزده کرئ: د دعاء طریقه دواړه لاسونه د سینې تر برابري پوري پورته سي. (۱۱۵) د دعاء پروخت باید د لاسو دننې برخه (راسته خوا) مخ ته برابره سي. (۱۱۶) د دعاء په ختمېدلو سره باید لاسونه پر مخ تېرسي. (۱۱۷) ماشومانو ته دغه دعاء وي د صحیح تلفظ سره ورپیاد کرئ ★ ماشومانو ته ورزده کرئ چي په هره ژبه دعاء کولای سي.

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکرئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کرئ. مثلاً: د دعاء دپاره باید لاسونه څومره قدر پورته سي؟ آیا د لاسو تر منځ باید فاصله وي؟ فاصله باید څومره وي؟ آیا په خپله ژبه هم دعاء کولای سو؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سي) ماشومانو ته ووايست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کرئ او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کرئ.

^{۱۱۲}: الفقه الحنفی: اتوک، ۲۴۳مخ.

^{۱۱۳}: سنن ابی داؤد: باب ما يقول الرجل إذا سلم، حدیث نمبر: ۱۵۱۲، ۳۱۰مخ.

^{۱۱۴}: سنن ابی داؤد: باب فی الاستغفار، حدیث نمبر: ۱۵۲۲، ۳۱۲مخ.

^{۱۱۵}: صحیح البخاری: باب رفع الأيدي في الصلاة لأمر ينزل به، حدیث نمبر: ۱۲۱۸، ۱۹۴مخ.

^{۱۱۶}: سنن ابی داؤد: باب الدعاء، حدیث نمبر: ۱۴۸۵-۱۴۸۶، ۳۰۵مخ.

^{۱۱۷}: سنن ابی داؤد: باب الدعاء، حدیث نمبر: ۱۴۸۵/۱۴۹۲، ۳۰۵-۳۰۶مخونه.

تاسودا هم ونه ويل، چي د وترو دعاء كومه ده او شه وخت ويل كيږي؟

(القنوت)

ماشومانو ته ئي ورزده كړئ: د وترو په دريم ركعت كي دعاء قنوت ويل كيږي.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَنُثْنِي عَلَيْكَ الْخَيْرَ، وَلَا نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ اللَّهُمَّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ وَإِلَيْكَ نَسْعَى وَنَحْفِدُ وَنَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشَى عَذَابَكَ إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحَقٌ. (۱۱۸)

ماتہ د لمانخه ركعتونه هم رازده کره

لمونخ	غير مؤكد سنت تر	مؤكد سنت تر	فرض	سنت مؤكد تر	نفل	وتر	نفل	مجموعه ركعتونه	حوالي
سهار	—	۲	۲	—	—	—	—	۴	۱۱۹، ۱۲۰
ماپنين	—	۴	۴	۲	۲	—	—	۱۲	۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴
ماڅيگر	۴	—	۴	—	—	—	—	۸	۱۲۵، ۱۲۶
ماښام	—	—	۳	۲	۲	—	—	۷	۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹
عشاء	۴	—	۴	۲	۲	۳	۲	۱۷	۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۳۴
جمعه مبارکه	—	۴	۲	۲+۴	۲	—	—	۱۴	۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸

تشریح: د وتر په اخري ركعت كي تر سورة فاتحه او سورت وروسته لاس پورته كړه او تكبير ووايه او بيا دا دعاء ووايه. (۱۳۹، ۱۴۰)

يادونه: ماشومانو ته په صحيح تلفظ سره دعاء قنوت وړپياد كړئ.

تمرين: د ماشومانو څخه په صحيح تلفظ سره دعاء قنوت واوري او تر څو چي ئي پياد كړئ نه وي نوى سبق مه وركوي. د ماشومانو څخه د ټولو لمنځونو د ركعتو د تعداد پوښتنه وكړئ. ماشومان وپوښتي چي تاسو ته د دوو، درو او څلورو ركعتونو لرونكي لمانخه طريقه ووايي او د زده كړي لپاره عملي لمونخ ورباندي اداء كړئ او كه كوم ځاى غلطې وړي هغه وروښياست او صحيح طريقه ئي هم ورزده كړئ.

۱۱۸: المصنف لاین ابی شیبه: کتاب الدعاء، باب ما يدعو به فی القنوت، حدیث نمبر: ۲۰۳۳۴، ۱۵ ټوک، ۳۴۲ مخ.
 ۱۱۹: صحیح البخاری: باب المداومة علی رکعتی الصجر، حدیث نمبر: ۱۱۵۹، ۱۸۵ مخ.
 ۱۲۰: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات المحسن، حدیث نمبر: ۱۶۹۴، ۱ ټوک، ۶۷۸ مخ.
 ۱۲۱: صحیح المسلم: باب جواز النافاة قائما وقاعدا وفعل بعض الركعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر: ۱۶۹۹، ۲۹۶ مخ.
 ۱۲۲: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات المحسن، حدیث نمبر: ۱۶۹۴، ۱ ټوک، ۶۷۸ مخ.
 ۱۲۳: صحیح المسلم: باب جواز النافاة قائما وقاعدا وفعل بعض الركعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر: ۱۶۹۹، ۲۹۶ مخ.
 ۱۲۴: سنن الترمذی: باب (منه) آخر، حدیث نمبر: ۴۲۷، ۱۱۵ مخ.
 ۱۲۵: سنن الترمذی: باب ما جاء فی الأربع قبل العصر، حدیث نمبر: ۴۲۹-۴۳۰، ۱۱۶ مخ.
 ۱۲۶: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات المحسن، حدیث نمبر: ۱۶۹۴، ۱ ټوک، ۶۷۸ مخ.
 ۱۲۷: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات المحسن، حدیث نمبر: ۱۶۹۴، ۱ ټوک، ۶۷۸ مخ.
 ۱۲۸: صحیح المسلم: باب جواز النافاة قائما وقاعدا وفعل بعض الركعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر: ۱۶۹۹، ۲۹۶ مخ.
 ۱۲۹: المصنف لاین ابی شیبه: فی ثواب الركعتین بعد المغرب، حدیث نمبر: ۵۹۸۶.
 ۱۳۰: مختصر قیام اللیل للمروزی: باب یصلی بین المغرب والعشاء أربع ركعات، ۸۵ مخ.
 ۱۳۱: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات المحسن، حدیث نمبر: ۱۶۹۴، ۱ ټوک، ۶۷۸ مخ.
 ۱۳۲: صحیح المسلم: باب جواز النافاة قائما وقاعدا وفعل بعض الركعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر: ۱۶۹۹، ۲۹۶ مخ.
 ۱۳۳: سنن ابی داود: باب الصلاة بعد العشاء، حدیث نمبر: ۱۳۰۱، ۲۶۹ مخ.
 ۱۳۴: جامع الترمذی: ابواب الوتر، باب لا وتر فی لیلة، حدیث نمبر: ۴۷۱، مخ.
 ۱۳۵: سنن ابن ماجه: باب ما جاء فی الصلاة قبل الجمعة، حدیث نمبر: ۱۱۲۹، ۱۹۵ مخ.
 ۱۳۶: سنن النسائی: کتاب الجمعة، باب عدد الصلاة الجمعة، حدیث نمبر: ۱۴۲۱، ۲۰۵ مخ.
 ۱۳۷: أربع ركعات، بعد الجمعة، مسلم ج ۱، فصل فی استحباب أربع او ركعتین بعد الجمعة ج ۱ ص ۲۸۸.
 ۱۳۸: ركعتین بعد الجمعة، مسلم، مسلم، فصل فی استحباب أربع ركعات او الركعتین بعد الجمعة، ج ۱ ص ۲۸۸.
 ۱۳۹: المصنف لاین ابی شیبه: باب فی رفع الیدین فی قنوت الوتر، حدیث نمبر: ۷۰۲۶-۷۰۲۸، ۲۸، ۵۳۱ مخ.
 ۱۴۰: فتح الباری لاین حجر العسقلانی: باب القنوت قبل الرکوع او بعده، حدیث نمبر: ۱۰۰۱-۱۰۰۲، ۲۱ مخ.

د لمانخه او لمانخه اړوند مسنوني دعاگاني

اللہ تعالیٰ په قرآن کریم کې فرمایي: (وَإِذَا سَأَلَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ) البقرة: ۱۸۶.
 (او کله چې پوښتنه وکړي ستا څخه بنده ګان زما (د ليري والي او نژدېوالي زما) نوته ورته ووايه زه نژدې يم، د دعاء کوونکي سوال قبلوم کله چې ئې هغه زما څخه وغواړي)
 حضرت انس بن مالک رضي الله عنه فرمایي، نبي کریم صلى الله عليه وسلم فرمایلي: ((الدعاء مخ العبادة)) (دعاء د عبادت مغز او بنياد دی) (رواه الترمذی، باب منه الدعاء مخ العبادة، رقم: ۳۳۷۱)

تر آذان وروسته دعاء

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ.

يا الله! ددې کامل دعوت او تردې وروسته لمانخه ربه! ته محمد صلى الله عليه وسلم وسيله او فضيلت ورکړې او هغه ته هغه مقام محمود ورکړې چې تا ورسره وعده کړې.

رواه البخاري في كتاب الاذان (۵۷۹) والترمذي في كتاب الصلاة (۱۹۵) والنسائي في كتاب الاذان (۶۷۳)، وابوداؤد في كتاب الصلاة (۴۴۵) وابن ماجه في كتاب الاذان والسنن فيه (۷۱۴) واحمد في باقى مسند المكثرين (۱۴۲۸۹)

تراوداسه وروسته دعاء

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
 اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ
 (يا الله! ما په زيات توبه کوونکو او زيات پاكي کوونکو کې شامل کړې)

مسجد ته د داخل کېدلو دعاء

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ
 (يا الله! ما ته د خپل رحمت دروازي را خلاصي کړه)

د مسجد څخه د راوتلو دعاء

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ
 (يا الله! زه ستا څخه ستا د فضل خواست کوم)

رواه مسلم في كتاب صلاة المسافرين وقصرها (۱۱۶۵) والنسائي في كتاب المساجد (۷۲)، وابوداؤد في كتاب الصلاة (۳۹۳)، وابن ماجه في كتاب المساجد والجماعات (۷۶۴)، واحمد (۱۵۴۷۷) والدارمي في كتاب الصلاة (۱۳۵۸)

ترفرض لمانحہ وروسته دعاگانی

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (۱۴۱)
يا الله! ته سلام ئې او ستا خخه سلامتيا تر لاسه کيږي، اي د عزت او بزرگي خاونده ستا ذات برکتناکه دئ.

اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ (۱۴۲)
يا الله! ستا په ذکر، ستا په شکر او ستا په ښه عبادت کولو کي زما کومک وکړه.

نبي کریم عليه السلام چي به کله سلام وگرځوي نو دا دعاء به يې کول

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَسْرَفْتُ وَمَا أَنْتَ
أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَالْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
يا الله! زما مخکني، وروستني، پټ او ښکاره گناهونه را معاف کړې او زما خطاوي را معاف کړې او هغه
گناهونه هم را معاف کړې چي ته تر ما ډېر په خبر ئې، ته مقدم ئې، ته مؤخر ئې ستا خخه بغير بل د عبادت لائق
نسته.

سنن ابی داؤد، کتاب الصلاة، باب ما يستفتح به الصلاة من الدعاء، رقم الحديث: ۶۴۹

نبي کریم ﷺ چي به تر لمانحہ وروسته راسته لاس پر سر مبارک کښېښوئ او دا دعاء به ئې ويل

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ اللَّهُمَّ أَذْهَبْ عَنِّي الْهَمَّ وَالْحُزْنَ
د الله په نامه سره چي دهغه بغير بل د عبادت لائق نسته هغه زيات مهربان او رحم کوونکي دئ. يا الله! ته
زما خخه غم او پرېشاني ليري کړې.

حسن حصين، ص ۳۰ بحواله مسند الزيار، المعجم الأوسط للطبراني، عمل اليوم والليلة لابن السني، عن انس رضي الله عنه

ښه، اوس نو يو څو مبارک کلمات هم رازده کړه

{ مبارک کلمات }

(الله تعالی ته خوښي دوي کليمي)

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ

زه د الله تعالی پاكي بيانوم دهغه ثناء او صفت سره او زه دهغه الله تعالی پاكي بيانوم چي د عظمت خاوند دئ.

صحيح البخاري، كتاب الايمان والنذور، باب اذا قال والله لا اتكلم اليوم فاصلي أو قرأ أو سبح، رقم: ۶۱۸۸، صحيح مسلم، كتاب الذكر والدعاء والتوبة والاستغفار، باب فضل التهليل والتسبيح والدعاء، رقم: ۴۸۶۰، سنن الترمذي، كتاب الدعوات عن رسول الله صلى الله عليه وسلم، باب ما جاء في فضل التسبيح والتكبير والتهليل والتحميد، رقم: ۳۳۸۹، سنن ابن ماجه، كتاب الادب، باب فضل التسبيح، رقم: ۳۷۹۶، مسند أحمد، رقم: ۶۸۷۰

۱۴۱: سنن ابی داؤد: باب ما يقول الرجل إذا سلم، حديث نمبر: ۱۵۱۲، ۳۱۰ مخ.

۱۴۲: سنن ابی داؤد: باب في الاستغفار، حديث نمبر: ۱۵۲۲، ۳۱۲ مخ.

{ کلمه شهادت }

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
 زه شاهدي ورکوم چي د الله تعالیٰ خنه ماسوا بل د عبادت لائق نسته، هغه يو دئ شريک نه لري او زه
 شاهدي ورکوم چي محمد صلی الله عليه وسلم د الله تعالیٰ بنده او د هغه رسول دئ.

صحيح مسلم، كتاب الطهارة، باب الذكر المستحب عقب الوضوء، رقم: ۴۳۵، سنن الترمذی، كتاب الطهارة عن رسول الله صلى الله عليه وسلم، باب فيما يقال بعد الوضوء، رقم: ۵۰، سنن النسائي، كتاب التطبيق، باب كيف التشهد الأول، رقم: ۱۱۵۵، سنن أبي داود، كتاب الصلاة، باب ما يقول اذا
 سمع المؤذن، رقم: ۴۴۱، سنن ابن ماجه، كتاب الطهارة وسننها، باب ما يقال بعد الوضوء، رقم: ۴۶۲، مسند احمد، رقم: ۱۱۶، سنن الدارمی، كتاب الطهارة، باب القول بعد الوضوء، رقم: ۷۱

{ کلمه تمجید }

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ
 الْعَظِيمِ.

الله پاک دئ او ټول تعريفونه الله تعالیٰ لره دي او د الله خنه ماسوا بل د عبادت لائق نسته او الله تر ټولو
 لوی دئ او گناهونو خخه را گرځېدل او پر بنو کارونو قدرت د الله تعالیٰ له طرفه دئ چي د لوړي درجې او عظمت
 خاوند دئ.

سنن أبي داود، كتاب الصلاة، باب ما يجزي الأمام، رقم: ۷۰۸، سنن ابن ماجه، كتاب الدعاء، باب ما يدعو اذا اتته من الليل، رقم: ۳۸۶۸

{ کلمه توحيد }

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ، يُحْيِي وَيُمِيتُ ، وَهُوَ حَيٌّ
 لَا يَمُوتُ أَبَدًا أَبَدًا ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ كُلُّهُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

د الله تعالیٰ خخه بغير بل د عبادت لائق نسته، هغه يو دئ شريک نه لري، هغه لره بادشاهي ده او هغه لره
 ټوله تعريفونه، هغه ژوند ورکوي، هغه مرگ ورکوي او هغه ژوندی دئ او هغه ته هيڅکله مرگ نسته، ټول خيږد
 هغه په قبضه کي دئ او هغه پر هر څه قدرت لري.

سنن الترمذی، كتاب الدعوات عن رسول الله صلى الله عليه وسلم، باب ما يقول اذا دخل السوق، رقم: ۳۳۵۰، سنن ابن ماجه، كتاب التجارات، باب الأسواق ودخولها، رقم: ۲۲۲۶، سنن الدارمی، كتاب الاستئذان، باب ما يقول اذا دخل السوق، رقم: ۲۵۷۶

{ کلمه استغفار }

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ★ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا
 اسْتَطَعْتُ ★ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ ★ أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ بِذَنْبِي ★
 فَاعْفُرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ .

يا الله! ته زما پروردگار ئي، ستا خخه بغير بل د عبادت لائق نسته، تا زه پيدا کړئ يم او زه ستا بنده يم او زه
 ستا پر عهد او وعده باندي تر خپل وس پوري ولاړ يم. زه د خپلو بدو اعمالو خخه په تا سره پنا غواړم، زه اقرار
 کوم چي ستا پر ما ډېري پېرزويني دي او زه اقرار د خپلي گناه کوم، نو ته ما معاف کړه ځکه چي ستا خخه بغير بل
 د گناهونو بخښونکي نسته. (مشکوٰة: صفحه: ۲۰۴)

د استغفار لندي کلمې {

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

زه د الله تعالى څخه بخښنه غواړم چې دهغه بغير بل د عبادت لائق نسته چې ژوندی دی او د هر شي اختيار لرونکی دی او زه هغه ته توبه کارم.

سنن أبي داؤد، كتاب الصلاة، باب في الاستغفار، رقم: ۱۲۹۶، مسند أحمد، رقم: ۱۰۶۵۲، (مشکوٰة: صفحه: ۲۰۵)

{کلمه رد کفر}

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُشْرِكَ بِكَ شَيْئًا وَ أَنَا أَعْلَمُ بِهِ ★ وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا أَعْلَمُ بِهِ تَبْتُ عَنْهُ ★ وَتَبَّرَاتُ مِنَ الْكُفْرِ وَالشِّرْكِ وَالْكَذِبِ وَالْغَيْبَةِ وَالْبِدْعَةِ وَالنَّمِيمَةِ وَالْفَوَاحِشِ وَالْبُهْتَانِ وَالْمَعَاصِي كُلِّهَا ★ وَأَسْلَمْتُ وَأَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ.

يا الله! زه په تا سره پناه غواړم چې ددې خبرې څخه چې يوشی ستا سره شریک کړم او زه بخښنه غواړم په تا سره له هغې گناه څخه چې زه په خبر نه یم. يا الله! ما د هرې گناه څخه توبه وکړه او زه پېزاره سوم د کفر، شرک، درواغو، غیبت، بدعت، شیطان، بې حیا خبرو، پرچا تورپوري کول (تهمت لگول) او ټولو گناهو څخه او زه مسلمان یم او (په پاک زړه سره) وایم چې د الله تعالى څخه بغير بل معبود نسته او محمد صلی الله علیه وسلم د الله جل جلاله رسول دی.

قد نقل اهل العلم هذه الكلمات المباركة في كتب الاحاديث او في الكتب الاسلاميه ومعانيها صحيحة ومفهوما مقبول

شماره	كتاب	طبع
١	القرآن	تنزِيل من رب العلمين
٢	صحيح البخاري	دار السلام رياض
٣	صحيح مسلم	دار السلام رياض
٤	الجامع الترمذى	دار السلام رياض
٥	سنن ابى داؤد	دار السلام رياض
٦	سنن ابن ماجه	دار السلام رياض
٧	سنن النسائى	دار السلام رياض
٨	المصنف لابن ابى شيبه	المجلس العلمى بيروت لبنان
٩	مرقاة المفاتيح	مكتبه رشيديه كوتته
١٠	كنز العمال	دار الكتب علميه بيروت لبنان
١١	فتح البارى لابن حجر عسقلانى	قديمى كتب خانه كراچى
١٢	نصب الرايه	مكتبه حقانيه پېنبور
١٣	مسند احمد بن حنبل	مؤسسه الرساله بيروت لبنان
١٤	سنن دارمى	دار الحديث قاهره
١٥	رد المحتار	مكتبه رشيديه كوتته
١٦	هدايه	مكتبه رشيديه كوتته
١٧	هنديه	مكتبه رشيديه كوتته
١٨	حاشية الطحطاوى	مكتبه رشيديه كوتته
١٩	الفقه الحنفى فى ثوبه الجديد	مكتبه حقانيه پېنبور

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**